

Handläggare
Linda Yacoub

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-50850032

Tertialrapport Tertial 2 2015 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

SAMVERKANSVERSION

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2015 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Omslutningsförändringar om 16,1 mnkr godkänns.
3. Belopp för periodiseringar fastställs till 20 000 kr.
4. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,7 mnkr för ersättning för arbete med fattiga EU-medborgare i samband med avhysningar.
5. Redovisning av uppdrag från nämnden om risk- och konsekvensanalys för beroendemottagningen godkänns.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	6
1. Ett Stockholm som håller samman	6
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	7
1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande	8
1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan	11
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	12
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	19
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	22
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	24
1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	25
2. Ett klimatsmart Stockholm	29
2.1 Stockholm är klimatneutralt	29
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	31
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	31
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil	32
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	34
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	34
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm	35
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	35
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	38
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	39
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	40
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering.....	40
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	43
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	45
4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	46
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	48
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	51
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	52
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	53

Uppföljning av ekonomi.....	54
Uppföljning av driftbudget.....	54
Resultatenheter	60
Investeringar.....	61
Försäljningar av anläggningstillgångar	62
Betydande projekt som inte är investeringar	62
Omslutningsförändringar.....	62
Budgetjusteringar	63
Medel för lokaländamål.....	63
Analys av balansräkning	63
Övrigt	64
Synpunkter och klagomål.....	64
Övrigt.....	66

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomiblanketter T2

Bilaga 2: Balans- och resultaträkning delårsbokslut

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena under 2015. Förvaltningen bedömer att nämndens egna mål kommer att uppnås under året, liksom merparten av årsmålen för indikatorerna. Samtliga aktiviteter bedöms kunna genomföras under året.

Ett Stockholm som håller samman

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har minskat. De öppna förskolorna är välbesökta, och har ett pedagogiskt och socialt innehåll samt bjuder på samhällsinformation och möjligheter till nätverksskapande. Förskolorna har förbättrat verksamheten genom att synliggöra och informera om innehållet i denna, något som resultaten i Stockholm stads brukarundersökning för förskolan visar. I förskolan tillvaratas barnens förmåga och vilja att ta ansvar och utöva inflytande.

Det förebyggande arbetet med att ge råd, stöd och behandling samt insatser på hemmaplan prioriteras inom individ- och familjeomsorgen för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen. Familjebehandling, pedagogiska insatser, föräldramottagning, föräldrautbildningar samt ungdomsmottagningen är olika exempel på förebyggande och stödjande insatser.

Egen regi har infört branschmöten inom äldreomsorgen, vilka syftar till erfarenhetsutbyte enheterna emellan och ger möjlighet till att lyfta fram goda exempel för fortsatt vidareutveckling av sociala aktiviteter, måltidssituationer och registrering i nationella kvalitetsregister.

Arbetet i parker och grönområden har ökat, bland annat har skötselnivån och vinterväghållningen utökats genom prioritering av viktiga sammanbindande parkvägar och cykelbanor på parkmark samt i anslutning till vård- och omsorgsboenden och gruppbestäder. Fokus ligger på att barn, äldre och personer med funktionsnedsättning kan vistas i parkerna samt prioritering av de mest utsatta områdena.

Ett klimatsmart Stockholm

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Antalet elbilar har utökats på förvaltningen. Förvaltningen använder enbart miljöbilar, vilka tankas med avsett miljöbränsle i möjligast utsträckning. Förvaltningens verksamheter främjar möjligheterna för brukare att välja en miljövänlig livsstil. De öppna förskolorna har arbetat med *Kemikaliesmarta öppna förskolor* och flertalet av stadsdelens förskolor har inventerat och rensat ut olämpligt material ur kemikaliesynpunkt.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden prognostiserar ett nettounderskott om 2,9 mnkr före resultatdispositioner och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföringar. Underskott återfinns främst inom individ- och familjeomsorg för barn och unga samt inom ekonomiskt bistånd.

Samverkan med högskolor och universitet fortgår. Förvaltningen har anställt socionomstudenter från socialhögskolan som semestervikarier samt tagit emot praktikanter från socionomutbildningarna.

Arbete och utveckling med företagarrådet samt fördjupat samarbete med Stockholm Business Region har pågått under 2015.

Personer som tidigare haft ekonomiskt bistånd har nu fått visstidsanställning i förvaltningen. Antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd varierar månad för månad och har minskat sedan i april. Jämfört med tertialrapport 2 2014 är det en minskning med ca 20-30 hushåll per månad.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Arbetet med att uppnå ett Stockholm fritt från diskriminering innefattar bland annat ett utvecklingsarbete kring att kvinnor och män bemöts på lika villkor, jämställda beslut. Inom utförarverksamheterna har värdegrunderna reviderats. Förvaltningen har deltagit i stadens pilotprojekt avseende genusbudgetering.

Förvaltningen arbetar med att barn ska respektera varandras olikheter, visa empati och hänsyn samt ta ansvar utifrån sin mognad och ålder. Förskolornas verksamhet bygger på delaktighet och gemenskap och likabehandlingsplanerna utgör en viktig grund i arbetet.

Arbetet med målet att ingen behöver vara rädd för våld har varit inriktad på att tidigt uppmärksamma personer som utsätts eller utsätter andra för våld i nära relationer. Detta för att kunna erbjuda stöd och insatser som motsvarar den enskildes behov och erfarenheter.

Förvaltningen arbetar med att utveckla arbetsformer för ökad delaktighet, inflytande och social sammanhållning framförallt i utsatta områden. En utredning pågår om inrättande av medborgarkontor i en eller flera stadsdelar inom stadsdelsområdet.

Barn och unga har erbjudits ett brett utbud av kultur i olika former. Förskolorna använder sig av stadens kulturutbud. Musik, sång, dans, uppträdanden och drama tillsammans med olika typer av lekar är vanliga inslag i förskolornas verksamheter. Traditioner och högtider, både svenska och från andra kulturer, uppmärksammas i verksamheterna på olika sätt.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena.

Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har minskat. De öppna förskolorna är välbesökta och har ett pedagogiskt och socialt innehåll samt bjuder på samhällsinformation och möjligheter till nätverksskapande. Stadsdelen fortsätter att vid behov erbjuda omsorg på obekvämt arbetstid. Förskolorna har förbättrat verksamheten genom att synliggöra och informera om innehållet i denna, något som resultaten i Stockholm stads brukarundersökning för förskolan också visar. I förskolan tillvaratas barnens förmåga och vilja att ta ansvar och utöva inflytande. Det systematiska arbetet med pedagogisk dokumentation och uppföljning av verksamheten ger pedagogerna kunskaper om barnens intressen. Barn uppmuntras att uttrycka sina tankar och åsikter. Utifrån mognad och ålder har barnen fått delta i olika former av samarbeten och beslutsfattande. Detta i sin tur påverkar verksamheten och styr innehåll i projekt och aktiviteter i förskolorna.

Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande och på fritidsgårdarna har ungdomarna möjlighet att vara delaktiga i valet av till exempel aktivitetsutbud.

Det förebyggande arbetet med att ge råd, stöd och behandling samt insatser på hemmaplan prioriteras inom individ- och familjeomsorgen för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen. Familjebehandling, pedagogiska insatser, föräldramottagning, föräldrautbildningar samt ungdomsmottagningen är olika exempel på förebyggande och stödjande insatser. Relationsvårdscentrum ger stöd och behandling för våldsutövande, våldsutsatta samt för barn som levt med våld i sin familj. Sociala insatsgrupper är ett komplement till myndighetsutövningen och arbetar med ungdomar med kriminalitet och drogberoende, eller ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet.

Egen regi har infört branschmöten inom äldreomsorgen, vilka syftar till erfarenhetsutbyte enheterna emellan och ger möjlighet till att lyfta fram goda exempel för fortsatt vidareutveckling av sociala aktiviteter, måltidssituationer och registrering i nationella kvalitetsregister.

Arbetet i parker och grönområden har ökat de senaste åren och i entreprenadkontrakten har skötselnivån ökat och vinterväghållningen utökats genom prioritering av viktiga sammanbindande parkvägar och cykelbanor på parkmark samt i anslutning till vård- och omsorgsboenden och gruppboendestäder. Fokus ligger på att barn, äldre och personer med funktionsnedsättning kan vistas i parkerna samt prioritering av de mest utsatta områdena.

Fritidsgårdarna har erbjudit olika aktiviteter som stimulerar till rörelse. Även förskolans verksamhet uppmuntrar till fysisk aktivitet. På flertalet av stadsdelens förskolor ges barnen möjlighet till yoga under ledning av pedagoger utbildade i barnyoga.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att flickor och pojkar i Enskede-Årsta-Vantör har jämlika uppväxtvillkor. Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har sjunkit med 0,1 % sedan 2014. Detta är en mindre minskning än staden som helhet. För staden som helhet är andelen barn vid tertialrapport 2 3,2 %, en minskning med 0,1 % jämfört med tertialrapport 1. En orsak till att antalet barnfamiljer med ekonomiskt bistånd inte minskar är att många nyanlända barnfamiljer saknar bostad. Enligt senaste statistik från Sweco hade stadsdelen det högsta antalet nyanlända i staden i juni, 32 personer. Ytterligare en orsak är jobbstimulansen som innebär att personer blir kvar längre som bidragstagare, efter att de fått anställning och egen försörjning.

Flertalet personer som är aktuella inom försörjningsstöd och missbruksvården saknar egen bostad och inflödet av ärenden med bostadslösa personer ökar. Det finns olika orsaker till bostadslösheten, såsom att ett andrahandskontrakt eller inneboendekontrakt upphör eller sägs upp med kort varsel, vräkning, att man är nyanländ etc.

Den vanligaste gruppen bland bostadslösa är barnfamiljer. En ökande andel är barnfamiljer som kommer till Sverige på anknytning till ensamkommande flyktingbarn, som bor i stadsdelen. Förvaltningen kan ge stöd i att söka bostad och ordna tillfälligt boende, huvudsakligen till de som sedan tidigare har insatser från förvaltningen.

Under perioden januari till och med juli har det inkommit 331 uppsägningar på grund av hyresskuld. Av dessa fanns det barn i 126 hushåll. Meddelanden om avhysning har inkommit i 47 fall och 30 gått vidare till avhysning. Inga barnfamiljer har avhysts.

De sex öppna förskolorna har verksamhet med såväl ett pedagogiskt som socialt innehåll. Dalen har öppet vissa fredagar för tvillingfamiljer med tvillingar i alla åldrar. Samarbetet mellan *Svenska med baby* och Rågsveds öppna förskola fortgår och *unga föräldrar* fortsätter i Högdalen. Stadsdelen erbjuder vid behov omsorg på obekvämt arbetstid. I dagsläget har vårdnadshavare till tio barn beviljats sådan.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	4,5 %	4,6 %	4,3 %	4,2 %	3,6 %	Tertial 2 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
möjligheten att få barnomsorg på obekväm arbetstid.			
  Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationssatsning kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar i Enskede-Årsta-Vantör har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel flickor och pojkar som lever i familjer med ekonomisk eller social utsatthet minskar. Barnfamiljer med eget kontrakt på bostad, som hotas av vräkning, kan behålla sin bostad. Öppna förskolan är en öppen mötesplats för småbarnsfamiljer, med en bred verksamhet utifrån behoven i närområdet samt önskemål från föräldrar. Stadsdelen erbjuder vid behov barnomsorg på obekväm arbetstid.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare i öppna förskolan som anser att alla barn oavsett kön ges lika möjligheter till lärande och utveckling				90 %		2015
 Andel besökare i öppna förskolan som känner att de har inflytande i verksamheten				90 %		2015
 Antal barnfamiljer med eget kontrakt på bostad som vräks				0		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål då arbetet utifrån beslutade nämndmål, indikatorer och aktiviteter i huvudsak har pågått enligt planering i verksamheten.

Nämndmålet att flickor och pojkar utvecklar sina förmågor och sitt lärande uppnås genom att

förskolorna arbetar med att uppmuntra och utveckla barnens förmågor kring språk och kommunikation, matematik, naturvetenskap och teknik. Förskolorna har förbättrat verksamheten genom att synliggöra och informera om innehållet i denna, något som resultaten i Stockholm stads brukarundersökning för förskolan visar. I brukarundersökningen som genomfördes under våren 2015 har resultaten avseende frågor inom området ”utveckling och lärande” och ”samarbeten med hemmen” höjts eller bibehållit samma nivå som föregående år. Under våren har läsprogrammet *Stockholm läser* pågått och fortsätter till hösten med föreläsningar och studiecirkel.

I arbetet med att uppnå nämndmålet att flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande har ungdomarna på fritidsgårdarna möjlighet att vara delaktiga i valet av aktivitetsutbud, inköp av material, m.m. Fritidsgårdar i Rågsved och Hagsätra har anpassat verksamheten, vad gäller innehåll, öppettider och åldergränser, utifrån behov och önskemål som lämnats av ungdomar/unga vuxna som besöker verksamheterna. Då det är värdefullt att fritidsgården kan fungera för en mötesplats för ungdomar/unga vuxna ska försöket utvärderas under hösten.

I förskolan tillvaratas barnens förmåga och vilja att ta ansvar och utöva inflytande. Det systematiska arbetet med pedagogisk dokumentation och uppföljning av verksamheten ger pedagogerna kunskaper om barnens intressen. Barn uppmuntras att uttrycka sina tankar och åsikter. Utifrån mognad och ålder har barnen fått delta i olika former av samarbeten och beslutsfattande. Detta i sin tur påverkar verksamheten och styr innehåll i projekt och aktiviteter i förskolorna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
 Andel förskollärare av antal anställda		37 %		38 %	39 %	2015
Analys						
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd						
Arbetsmarknadsläget gör att det fortfarande finns stora svårigheter med att rekrytera förskollärare. Ett flertal aktiviteter vidtas dock för att öka andelen förskollärare.						
 Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik					fastställs 2015	2015
 Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare				0 %	0 %	2015
Analys						
Arbetsmarknadsläget gör att det fortfarande finns svårigheter med att rekrytera förskollärare. Ett flertal aktiviteter vidtas dock för att öka andelen förskollärare.						
 Andel nöjda föräldrar		85 %		85 %	85 %	2015
 Antal barn per grupp		15,4 barn/avd.		16	16	2015
 Antal förskolebarn per		4,69 st		4,9	4,9	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
anställd (årsarbetare)						
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,6	1,74		3,6	3,7	2015
Analys Enheterna redovisar sina resultat i verksamhetsberättelsen.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar utvecklar sina förmågor och sitt lärande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Flickor och pojkar utvecklar sina förmågor i meningsfulla sammanhang där lust och nyfikenhet styr. Vårdnadshavarna känner delaktighet och har förtroende för förskolans verksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som är nöjda med förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling				80 %		2015
 Andel föräldrar som är nöjda med förskolans samverkan med hemmet				83 %		2015
 Andel föräldrar/vårdnadshavare som tycker att pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas				90 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den pedagogiska miljön i förskolorna ska utformas och organiseras så den är stimulerande för barnen, stödjer deras lärande och utveckling samt ger dem möjlighet att ta egna initiativ.	2015-01-01	2015-12-31	
 Inom varje förskoleområde ska en årlig kartläggning göras av vilka modersmål som talas av barn och personal.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelens språkprogram ska användas i förskolorna som grund för det språkutvecklande arbetet	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Flickor och pojkar är delaktiga och har ett reellt inflytande på verksamhetens innehåll.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som är nöjda med förskolans förmåga att stödja barns inflytande och delaktighet				85 %		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att flickor och pojkar utifrån sina individuella förutsättningar är förberedda inför övergången från förskola till skola.

Den nya handlingsplanen för övergången mellan förskola och skola i Enskede-Årsta-Vantör som tagits fram i samråd med Utbildningsförvaltningen har för första gången använts under ett helt läsår (14/15) i stadsdelen. En utvärdering av handlingsplanen gjordes av stadsdelens förskolechefer och rektorer under våren 2015. Utvärderingen visar att samarbetet mellan förskolorna och skolorna har förbättrats jämfört med föregående år inom stadsdelen. En utmaning är att stärka samarbetet ytterligare och få en kontinuitet i samarbetet utifrån den gemensamma handlingsplanen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar är utifrån sina individuella förutsättningar förberedda inför övergången från förskola till skola

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla flickor och pojkar är förberedda inför att börja förskoleklass. Flickor och pojkar i behov av särskilt stöd får sina behov tillgodosedda och är så långt det är möjligt inkluderade i ordinarie barngrupper.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Personalens bedömning av att barnen är förberedda inför övergången från förskola till skola				90 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Barn med funktionsnedsättningar ska företrädesvis inkluderas i de ordinarie förskolegrupperna	2015-01-01	2015-12-31	
▶ Förskolans personal ska ges fortbildning kring barn med funktionsnedsättning, inkluderande arbetssätt och i förekommande fall hjälpmedel	2015-01-01	2015-12-31	
▶ Vid övergången från förskola till skola ska särskild samverkan ske med berörda parter så att funktionsnedsatta barn får en bra övergång	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Nämndmålet att förebyggande och främjande insatser motverkar ohälsa och ojämlika förhållande bedöms uppnås.

Det förebyggande arbetet med att ge råd, stöd och behandling samt insatser på hemmaplan prioriteras inom individ- och familjeomsorgen för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen. Familjebehandling, pedagogiska insatser, föräldramottagning, föräldrautbildningar samt ungdomsmottagningen är olika exempel på förebyggande och stödjande insatser som har tillhandahållits.

Utskick till ungdomar och tonårsföräldrar har gjorts inför lov och riskhelger med råd kring alkohol, tobak och narkotika samt kontaktpuppgifter till stödfunktioner inom staden och till

polisen. Utskicken har gjorts till stadens kommunala och fristående skolor, tillsammans med polisen och fem stadsdelsförvaltningar i södra delen av staden, samt genom annonser i lokaltidningen, Stockholms stads hemsida och polisens Facebooksidor. En antilangningskampanj har genomförts inför skolavslutningen där huvudsaklig målgrupp var unga vuxna och föräldrar. Kampanjen genomfördes samtidigt i samtliga stadsdelar i staden, i samarbete med länsstyrelsen och Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning (CAN).

Relationsvåldscentrum ger stöd och behandling för våldsutövande, våldutsatta samt för barn som levt med våld i sin familj. Relationsvåldscentrum samt kvinnofridsteamet har de senaste åren märkt en ökning av antal personer som drabbats av våld. Sociala insatsgrupper är ett komplement till myndighetsutövningen och arbetar med ungdomar med kriminalitet och drogberoende, eller ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet. Förvaltningen har genom stimulansmedel startat sociala insatsgrupper för personer i åldern 19-29 år. Verksamheten vänder sig till personer som behöver stöd att bryta en kriminell livsstil eller för att undvika att etablera en kriminell livsstil. Den organiserade brottsligheten är ett växande problem inom stadsdelen.

Under perioden januari till och med augusti har det inkommit 43 ensamkommande barn till stadsdelen, vilket är en markant ökning jämfört med samma period 2014 då det inkom 17 ensamkommande barn. Detta ställer krav på barn- och ungdomsavdelningen avseende personella och ekonomiska resurser för att tillgodose barnens behov av boende, god man och en i övrigt ordnad tillvaro.

Målet gällande andelen insatser som avslutats enligt plan, inom missbruksvården, uppnås delvis. Utfallet är en försämring jämfört med tertialrapport 1.

Indikatorn visar ett utfall för perioden augusti 2014 till och med juli 2015. Förvaltningen har gjort en egen uppföljning avseende uppnådda resultat inom öppenvården under 2015. Den mätningen visar bättre resultat, 59 % avslutade enligt plan för män och 72 % för kvinnor.

Sommaren har upplevts som lugn då de fritidsgårdar som hållit öppet under sommaren haft färre besökare. Fältgruppen har uppmärksammat en ökad aktivitet i Hagsätra där äldre kriminella nyrekryterar unga personer.

Socialpsykiatrin har beviljats medel från Socialförvaltningen kring två projekt om ökad delaktighet och medbestämmande över den egna vardagen samt ökad kunskap om grundläggande rättigheter, normer och diskriminering. Projekten *Inflytande över min vardag* kommer pågå på Drivhusvägens stödboende och *Tillsammans för ökad delaktighet på Bageriet* är kopplat till sysselsättningen Bageriet.

Nämndmålet att insatserna håller hög kvalitet och ger goda resultat bedöms uppnås. Inom socialpsykiatrin beaktas alltid den enskildes egen syn på behovet av stöd i samband med utredning och uppföljning av behovet av insatser. Utrednings- och bedömningsinstrumentet DUR (dokumentation, uppföljning, resultat) används i hela handlägningsprocessen. Vidareutveckling av samverkan internt i förvaltningen gällande vråkningsförebyggande arbete har pågått i den så kallade Bosam-gruppen.

Barns behov i centrum (BBIC) är en evidensbaserad och strukturerad metod i det sociala arbetet som bidrar till att säkerställa en hög kvalitet i utredningarna. Relationsvåldscentrum arbetar efter evidensbaserade metoder såsom *Alternativ till våld*, *Signs of safety* och

Trygghetscirkeln. En stor utbildningsinsats har pågått under året, där bland annat medarbetare inom utredningsenheten och mottagningsenheten har utbildats i Signs of safety och motiverande intervjuer (MI), där syftet är en ökad kvalitet på förhandsbedömningar och utredningar.

Nämndmålet att kvinnor och män har möjlighet att leva ett självständigt liv bedöms uppnås. Genom utvecklingsarbetet inom ramen för Sveriges kommuner och landstings (SKL) satsning *Leda för resultat* har nya rutiner införts för arbetet med förvaltningens jourlägenheter. Sedan rutinerna infördes har viss förkortning av boendetiden märkts.

Gullmarsplans beroendemottagning, som drivits i samverkan med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar samt Psykiatri Södra Stockholm och Capio Maria, avvecklades vid årsskiftet. I januari startades en ny verksamhet, Samteamet Gullmarsplan, som fortfarande är i ett uppbyggnadsskede. Verksamheten vänder sig till personer med samsjuklighet, psykisk ohälsa, missbruk/beroende och en varaktig funktionsnedsättning, som är i behov av samordnade och samtidiga insatser. Samteamet Gullmarsplan drivs i samverkan med samma parter som tillsammans drivit Gullmarsplans beroendemottagning. Antalet besökare på Capio Maria, från förvaltningen, har inte påverkats efter omorganisationen. Utredande socialsekreterare och behandlare inom öppenvården uppfattar dock att avståndet till beroendevården blivit längre. Vissa klienter har haft svårt att få en sjukskrivning under sin behandlingstid och bollats mellan vårdcentral och beroendevård. I perioder har det också varit långa tider för nybesök på Capio Maria. En samverkansöverenskommelse håller på att utformas för samarbetet mellan Capio Maria och Psykiatri Södra Stockholm för de klienter som inte går på Samteamet.

Inom projektet Öppenvård sydost, som bedrivs tillsammans med Farsta och Skarpnäck har brukarorganisationer bjudits in för att delta i arbetet med att utveckla öppenvården. Föreningarna har påtalat ökade svårigheter för klienter att få träffa sjukvårdspersonal sedan Gullmarsplans beroendemottagning stängdes.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	76,28 %	79,53 %	80	84 %	84 %	Tertial 2 2015
Analys Någon trend är svår att se men under denna period är det större andel, 5 procentenheter, som inte återaktualiserats jämfört med föregående period. Då utredningsenheten är mer stabil på personalsidan än tidigare är det sannolikt att arbetet sker mer kvalitativt och därmed kommer färre barn och ungdomar att återkomma. I vissa fall kan det vara bra att ärenden återkommer då det kan innebära att den enskilde har blivit mer mottaglig för stöd och behandling.						
  Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				90 %	tas fram av nämnden	2015
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	24,39 %		40 %	45 %	35 %	Tertial 2 2015
Analys						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Av de insatser som brukare haft inom öppenvården, hittills under året, har 65,5 % avslutats enligt plan. Resultatet omfattar sammanlagt 49 personer.						
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes		79 %		80 %	80 %	2015
  Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		73,63 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
Analys I de flesta fall kommer polisanmälan till socialtjänsten cirka en månad efter brottet begåtts och rör brottet snatteri prioriteras ärendet lågt. Är det ett mer allvarligt brott kallas vårdnadshavare och ungdomen till samtal inom 48 timmar.						
  Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri				50 %	tas fram av nämnden	2015
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden				25 %	25 %	2015
Analys Det fanns vid årets början 54 boende i försökslägenheter, vid tertiärrapport 2 har tolv av dem övertagit kontrakten. Prognosen är att målet kommer att uppnås vid årets slut.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förebyggande och främjande insatser motverkar ohälsa och ojämlika förhållanden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn, unga och vuxna i riskzon upptäcks tidigt, får stöd och länkas vidare till relevanta samarbetspartners. Föräldrautbildningarna leder till hjälp och förbättringar i föräldraskapet. Relationen mellan föräldrar och barn stärks. Andel flickor och pojkar som känner framtidstro och trygghet ökar. Andelen flickor som besöker fritidsverksamheten ökar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet				90 %		2015
 Andel flickor som tycker att de har inflytande och är delaktiga på fritidsgården				90 %		2015
 Andel pojkar som tycker att de har inflytande och är delaktiga på fritidsgården				90 %		2015
 Andel pojkar som besöker ungdomsmottagningen	18 %			30 %		2015
Analys						
Årsmålet om andelen pojkar på ungdomsmottagningen kommer sannolikt inte att uppnås under året. Av andelen besökare till kurator är 37 % pojkar och till den medicinska personalen är 14 % pojkar. Till den medicinska personalen har det varit en ökning av andelen pojkar med 4 % jämfört med 2014.						
 Andel som besökt ungdomsmottagningen och som upplever att de fått ett bra stöd				98 %		2015
Analys						
Resultatet för årsmålet kommer senare under året, men även om målet är högt satt är det sannolikt att det kommer att uppfyllas.						
 Andel som kan rekommendera föräldrautbildningen ABC till andra				90 %		2015
Analys						
Statistik från tidigare år visar på hög nöjdhet bland föräldrar och lång kö för att få gå ABC, varför målet för året sannolikt kommer att uppfyllas.						
 Andel som kan rekommendera föräldrautbildningen				90 %		2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Komet till andra						
Analys						
Resultatet kommer senare under året men det är sannolikt att årsmålet kommer att uppfyllas.						
	Andel som tycker att hjälpen/rådgivningen hos budget- och skuldrådgivningen har inneburit en förbättring			90 %		2015
Analys						
Vid den senaste brukarundersökningen ansåg 87,5 % att stödet lett till en förändring till det bättre.						

Nämndmål:

Insatserna håller hög kvalitet och ger goda resultat

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män upplever ett bra bemötande. De är delaktiga i sin utredning och kan påverka insatsernas utformning. De är nöjda med planeringen, genomförandet och uppföljningen av sina insatser. De förstår sitt beslut samt känner till överklagandeprocessen. Personer som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för, får utifrån en individuell bedömning en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering. Beviljade insatser leder till en förbättrad eller bibehållen situation för individen. Akuta insatser och placeringar leder till att barnet får det skydd den bedöms vara i behov av. Andel flickor och pojkar, kvinnor och män som har behov av stöd från socialtjänsten minskar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel inom socialpsykiatri som tycker att de blivit bemötta på ett bra sätt när de träffat en biståndshandläggare			87 %		2015
	Andel inom socialpsykiatri som upplever att personalen är bra på att uppmuntra dem till att göra saker själva			89 %		2015
	Andel kvinnor som tycker att stödet de fått beviljat av Enheten för utredning och öppenvård vuxna har inneburit en förändring till det bättre			90 %		2015
	Andel män som tycker att stödet de fått beviljat av			90 %		2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Enheten för utredning och öppenvård vuxna har inneburit en förändring till det bättre						
	Andel omsorgspersonal med grundutbildning (boendestöd socialpsykiatri)			90 %		2015
	Andel utredningsplaner som upprättas, av totalt antal utredningar (Utredningsenheten)	39 %	70 %	75 %		Tertial 2 2015
Analys						
Andel utredningsplaner har ökat under perioden men är fortfarande på för låg nivå. Trenden är dock positiv och med ökad stabilitet i arbetsgrupperna samt förstärkning förväntas prognosen för hela året uppnås. Statistiken är räknad i februari och juni och avser perioden januari till och med juni.						
	Andel utredningar där barn och unga kommit till tals	86 %	90 %	90 %		Tertial 2 2015
Analys						
Tendensen är positiv och tydlig avseende att avdelningen i stor utsträckning samtalar med barn och strävar efter att förbättra detta än mer. Barn och ungdomar ska komma till tals i utredningar och vid uppföljningar av insatser. Deras åsikter och synpunkter ska respekteras och beaktas. Utredningsenheten har ökat sin andel barnsamtal något jämfört med föregående period och kommer sannolikt nå målsättningen innan året är slut.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utförarenheten för Socialpsykiatri ska säkerställa att den enskilde haft möjlighet att vara delaktig vid utformandet av insatserna	2015-01-01	2015-12-31	
 Utförarenheten Socialpsykiatri ska säkerställa att genomförandeplanerna är uppdaterade. Beställarenheten ska granska att genomförandeplanen stämmer överens med beställda insatser.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män har möjlighet att leva ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män har ett varaktigt och självständigt boende. De får insatser som stärker förmågan till ett självständigt liv och upplever självständighet utifrån sin förmåga. Kvinnors och mäns användning av droger minskar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel kvinnor som fullföljer öppenvårdsbehandling (Pelaren)	33 %			40 %		Tertial 2 2015
Analys Sju kvinnor har fullföljt behandlingen och 14 har avbrutit. Åtta kvinnor har behandling som fortfarande pågår.						
 Andel män som fullföljer öppenvårdsbehandling (Pelaren)	50 %			40 %		Tertial 2 2015
Analys Elva män har fullföljt behandlingen och elva män har avbrutit behandlingen. Tolv män har behandling som fortfarande pågår.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålen att stadsdelen är ren och välskött samt att stadsdelsområdets olika stadsdelar utvecklas till trygga och levande områden. Årsmålen för indikatorerna bedöms kunna uppnås.

Arbetet i parker och grönområden har ökat de senaste åren och i entreprenadkontrakten har skötselnivån ökat och vinterväghållningen utökats genom prioritering av viktiga sammanbindande parkvägar och cykelbanor på parkmark samt i anslutning till vård- och omsorgsboenden och gruppboendestäder. Fokus ligger på att barn, äldre och personer med funktionsnedsättning kan vistas i parkerna samt prioritering av de mest utsatta områdena. Reinvesteringsmedel har beviljats för 2015 och används för att lekplatser, trappor och parkvägar ska få ökad tillgänglighet och säkerhet samt ökad livslängd. Det interna samarbetet mellan förvaltningens specialpedagoger samt stadsmiljöverksamheten har ökat. Arbetet med att utveckla Rågdalens parklek till att bli en plats för pedagogisk lek, särskilt inriktad för barn med motoriska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, har påbörjats.

Föreningsstöd av natur- och parkområden har genomförts. 13 föreningar/skolklasser har utfört städning av gemensam mark för ett bidrag som de kan använda i sin förening/skolklass. Gensvaret från medborgare och medverkande föreningar har varit mycket positivt. Stadsdelen har haft flera ungdomar som har hjälpt till med försköning av och insatser på park- och naturområden samt lekplatser utöver ordinarie sommarjobbare.

Det uppsökande arbetet riktat till personer som använder sig av "tak-över-huvud-garantin" (TÖG) har fokuserats på att motivera personer som använder TÖG frekvent till kontakt med förvaltningen och andra boendelösningar. Kostnaderna för TÖG-nätter har under perioden januari till och med juni nästan halverats, jämfört med samma period föregående år. Det

uppsökande arbetet ledde under årets början till att kontakt skapades med ca 25 bostadslösa personer som uppehöll sig i Högdalen, varav ca 15 hade tillhörighet i stadsdelen. Några av dem fick hjälp att etablera kontakt med socialtjänsten. Samarbete har inletts med föreningar/frivilligorganisationer i syfte att försöka skapa en drogfri mötesplats i området.

I samarbete med Bäckahagens skola i Högdalen genomfördes i maj en trygghetsvandring där elever från årskurs 4-9, personal från förvaltningen, Trafikkontoret och polisen vandrade längs elevernas väg från skolan till fritidsgården i Högdalen och tittade på eventuella förbättringsåtgärder beträffande tryggheten. Eleverna inkom med synpunkter som har sammanställts och under hösten kommer åtgärder att vidtas.

Förvaltningens områdesarbete i Östberga har fortsatt genom Östberga Community Center (ÖCC). Målgruppen är primärt unga vuxna som är 18+, dock är alla boende i Östberga välkomna. En viktig del är att få stöd i att söka arbete eller studier. ÖCC har hållit öppet tre dagar i veckan. Verksamheten har haft besökare i alla åldrar men de vanligaste besökarna är unga män i åldern 18-24 år. Besökarna har varit delaktiga i att önska aktiviteter. Verksamheten har besökts av i snitt 25-50 boende varje verksamhetskväll och under sommaren har en grupp på 10-15 tjejer regelbundet besökt ÖCC.

Biståndshandläggarna har vid genomförda hembesök informerat brukarna bland annat om möjligheten att delta vid de informationsträffar som äldreomsorgens öppna mötesplatser erbjuder för att förmedla kunskap om hur bostadsbränder kan förebyggas. Den enskildes behov och boendesituation beaktas vid de uppföljningar som görs.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor		80 %		82 %	74 %	2015
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden		69 %		63 %	62 %	2015
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.	2015-01-01	2015-12-31	
  Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
för reinvesteringar ska användas.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelen är ren och välskött

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män är nöjda med skötseln av parker och grönområden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel som tycker att det är rent och städlat i stadsdelen				65 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att stadsdelsområdet ska vara tryggt och tillgängligt ska förvaltningen fortsätta arbetet med upprättande av åtgärdsplaner för asfaltarbeten och slyröjning för gång- och cykelbanor	2015-01-01	2015-12-31	
 I samband med remissyttranden för nya detaljplaner för bostäder ska förvaltningen belysa frågor som rör tillgänglighet i utomhusmiljö och i verksamhetslokaler	2015-01-01	2015-12-31	
 För att stadsdelsområdet ska vara tryggt och tillgängligt ska förvaltningen genomföra förnyrningsbeskärning och kronminskning enligt slyröjningsplanen.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsområdets olika stadsdelar utvecklas till trygga och levande områden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män upplever stadsdelen som ett tryggt område att bo och vistas i. Verksamheterna arbetar säkerhetsförebyggande och har en god beredskap vid krissituationer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut ensamma sent en kväll i området				75 %		2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys						
Enkäten genomförs inte 2015.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska kontinuerligt diskutera krishantering och säkerhetsförebyggande frågor på APT, för att samtliga medarbetare ska ha god kunskap om vad som gäller i den egna verksamheten	2015-01-01	2015-12-31	
 I syfte att motverka bostadsbränder hos brukare i nämndens verksamheter sker samverkan med fastighetsägare enligt riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Ytterligare åtgärder är riskbedömningar av arbetsmiljön hos respektive brukare, upprättande av handlingsplaner, inventering av personer med riskbeteende samt åtgärder såsom spisvakt och extra tillsyn vid behov.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom att uppnå nämndmålet att förvaltningen arbetar aktivt för att utöka antal bostäder för personer med funktionsnedsättning.

I Svedmyra, inom det så kallade BEA-huset, har ombyggnation påbörjats av en gruppbostad. Färdigställandet har försenats och beräknas, enligt fastighetsägaren Stockholmshem, bli klart i början av 2016.

Förvaltningen för diskussioner med Exploateringskontoret om förutsättningarna för fler bostäder för personer med funktionsnedsättning i den kommande bebyggelsen på Årstafältet samt andra pågående projekt i stadsdelsområdet.

En fristående del av Stureby vård- och omsorgsboende om tolv platser omvandlas till gruppbostad enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning från och med oktober.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		0		6	tas fram av nämnden	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys						
Ombyggnationen av BEA-huset är fördröjd och beräknas bli klar januari 2016.						
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		6		6	tas fram av nämnden	2015
Analys						
Sex bostäder påbörjade inom BEA-huset. Ombyggnationen är fördröjd ytterligare och beräknas slutföras våren 2016.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboheter eller servicebostäder	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem procent av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar aktivt för att utöka antal bostäder för personer med funktionsnedsättning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Tillgången på bostäder med särskild service ökar i stadsdelsområdet och fler personer med funktionsnedsättning har möjlighet att få en lämplig bostad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samband med nybyggnation ska förvaltningen beakta behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att invånarna i Enskede-Årsta-Vantör möter ett varierat och tillgängligt utbud av aktiviteter som främjar rörelse, motion och hälsa. Utifrån önskemål har stadsdelen under sommaren engagerat ungdomar i Rågsved och Dalen genom att låta dem agera fotbollstränare för yngre barn och ungdomar, mot ekonomisk kompensation. Fritidsgårdarna har erbjudit olika aktiviteter som stimulerar till rörelse. Under sommaren har det även spelats så kallad sambafotboll i Östberga.

Rågsved servicehus har promenadgrupper tre gånger per vecka där deltagande kan ske utan biståndsbeslut. Förebyggande enheten inom egen regi har anordnat aktiviteter för äldre. En ny mötesplats har startats upp i Stureby med namnet *Hälsoträffen*. På mötesplatsen har man börjat med *Senior Power Training* där syftet med träningen är ökad förmåga att återvinna balansen för att förebygga fallskador. Under maj och juni fanns också möjlighet att prova på stavgång. Under sommaren har heldagsutflykter arrangerats för brukare med anhöriga. Totalt har cirka 80 personer deltagit.

Förskolans verksamhet uppmuntrar till fysisk aktivitet. På flertalet av stadsdelens förskolor ges barnen möjlighet till yoga under ledning av pedagoger utbildade i barnyoga. Under våren har riktlinjerna för mat och måltider i förskolan reviderats.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	78,57 %			75 %	fastställs 2015	2015
Analys Det har genomförts en skolenkät i hela staden som visar att 78,5% av ungdomarna i stadsdelsområdet upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter.						

Nämndmål:

Invånarna i Enskede-Årsta-Vantör möter ett varierat och tillgängligt utbud av aktiviteter som främjar rörelse, motion och hälsa

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Flickor och pojkar på förskolan och inom fritidens verksamheter utvecklar förståelse för vikten av att värna om en god hälsa samt utövar fysiska aktiviteter. Kvinnor och män med stöd och omsorg inom nämndens verksamheter upplever att de möter ett varierat utbud av

hälsöfrämjande aktiviteter. Kvinnor och män inom LSS och socialpsykiatri får sina hälsobehov tillgodosedda. Möjligheterna till spontanidrott för både kvinnor och män är goda i stadsdelen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel som tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i stadsdelen				75 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I arbetet med mat och måltider ska förskolorna utgå från stadsdelens gemensamma riktlinjer.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Nämndmålet att alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet, bedöms uppnås. Projektet *Multiprofessionellt arbetssätt med inriktning mot personer med demenssjukdom* har påbörjats. Styrgrupp, projektledare och projektgrupp har utsetts och planering av kompetenshöjande insatser för enheten under hösten har påbörjats.

Avdelningen egen regi har, tillsammans med stadsdelens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS), haft en workshop med Team Äldredoktorn om Vård i livets slut/Palliativa registret. Palliativa registret är ett nationellt kvalitetsregister avsett för de som vårdar människor i livets slutskede. Registret har som syfte att förbättra vården i livets slutskede oavsett vårdgivare. Avdelningen har infört branschmöten inom äldreomsorgen, vilka syftar till erfarenhetsutbyte enheterna emellan och ger möjlighet till att lyfta fram goda exempel för fortsatt vidareutveckling av sociala aktiviteter, måltidssituationer och registrering i nationella kvalitetsregister. På Stureby vård- och omsorgsboende har all hälso- och sjukvårdspersonal veckovisa träffar för kollegialt stöd och erfarenhetsutbyte gällande nytt journalsystem med nationell standard.

Egen regis vård- och omsorgsboenden har beviljats 0,7 mnkr för fortsatt arbete med ungdomsbesök under helgerna. Ungdomarna, 156 inom äldreomsorg och två inom socialpsykiatri, har fokuserat på utevistelse och sociala aktiviteter, vilket uppskattats.

Nämndmålet att kvinnor och män har möjlighet att leva ett självständigt liv, bedöms uppnås. Utöver beviljade insatser har biståndshandläggarna informerat om olika stödinsatser såsom anhörigstöd, hjälpmedel, möjligheten att söka bostadsanpassning och de öppna mötesplatser som finns i stadsdelen. Anhörigkonsulent har erbjudit cirka 50 enskilda samtal och cirka 75 kortare vägledande samtal per telefon och mail.

Egen regis uppsökande verksamhet vänder sig till pensionärer över 80 år. Även personer som exempelvis har hemtjänst får delta. Enheten har skickat ut informationserbjudanden till 890 personer, varav 101 deltog i enhetens informationsmöte.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende				95 %	95 %	2015
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	91 %	92 %		95 %	95 %	2015
Analys						
Årsmålet uppnåddes inte. Resultatet har försämrats något jämfört med föregående år. Analys av resultatet för respektive dagverksamhet kommer att ske och handlingsplaner upprättas för de utvecklingsområden som är aktuella.						
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		84 %		85 %	85 %	2015
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)		78 %		82 %	85 %	2015
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende				8	Maximalt 10 personer	2015
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		68 %		77 %	78 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		82 %		85 %	77 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		81 %		83 %	86 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		88 %		90 %	90 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna och äldrenämnden ska i samverkan ta	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden			
  Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av trygghetslarm	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden ta fram en tydlig rättighet till utevistelser i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
  Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31	
  Äldrenämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män ges likvärdig äldreomsorg med hög kvalitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den äldre får ett bra bemötande samt är delaktig vid utredningen, planeringen, genomförandet och uppföljningen av sina insatser. Den äldre kan påverka insatsernas utformning och vet hur och när insatserna ska utföras. Den äldre är nöjd med sina insatser, känner sig trygg i hemmet och med personalen samt kan tillkalla hjälp vid behov. Personer, som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för, får utifrån en individuell bedömning en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel som tycker att de blivit bemötta på ett bra sätt när de träffat en biståndshandläggare				90 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska säkerställa att den enskilde haft möjlighet att vara delaktig vid utformandet av insatserna.	2015-01-01	2015-12-31	
 Servicehus och vård- och omsorgsboenden ger varje person en individuell bedömning med fokus på ADL, funktionsbedömning och riskbedömning gällande fall, undernäring och trycksår samt årlig läkemedelsgenomgång och omvårdnad i livets slutskede enligt "Rutinerna för den äldres hälsa och välbefinnande".	2015-01-01	2015-12-31	
 Utförarenheterna registrerar i kvalitetregistren Senioralert, BPSD och Palliativa registret	2015-01-01	2015-12-31	
 Utförarenheterna ska säkerställa att genomförandeplanerna är uppdaterade. Beställarenheten ska granska att genomförandeplanen stämmer överens med beställda insatser.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män har möjlighet att leva ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män har möjlighet att bo kvar i eget boende samt upplever självständighet utifrån sin förmåga. Kvinnor och män ges anhörigstöd på lika villkor.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel över 80 år som tackat ja till erbjudande om förebyggande hembesök				13 %		2015
 Antal besökare i genomsnitt per vecka, på de nio öppna dagverksamheterna för äldre				85		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Boendemiljön för den enskilde ska fortlöpande säkerställas inom förvaltningens verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen ska informera om möjligheten till bostadsanpassning	2015-01-01	2015-12-31	
 Brukare på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas daglig promenad/utevistelse	2015-01-01	2015-12-31	
 Genomföra en kartläggning av behovet av anhörigstöd	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Arbetet med att genomföra kommunfullmäktiges aktiviteter pågår enligt planering. Enligt förvaltningens planering kommer merparten av nämndens mål att nås under året, liksom av merparten av årsmålen för indikatorerna.

Kommunfullmäktiges mål att Stockholm är klimatneutralt uppnås genom att medarbetare inom förvaltningen tar hänsyn till miljön genom bland annat kollektiva färdvägar och dubbelsidiga utskrifter. Antalet elbilar har ökat på förvaltningen. För att uppnå målet att transporter i Stockholm är hållbara använder förvaltningen enbart miljöbilar, vilka tankas med avsett miljöbränsle i möjligast utsträckning. Målet att Stockholm har ren luft och rent vatten uppnås genom att förvaltningens transporter bidrar till ren luft, att dubbdäck inte används samt att enbart miljöbilar används.

Kommunfullmäktiges mål att det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil uppnås genom att förvaltningens verksamheter främjar möjligheterna för brukare att välja detta. Flertalet av stadsdelens förskolor har inventerat och rensat ut olämpligt material ur kemikaliesynpunkt. Sedan årsskiftet har de sex öppna förskolorna i stadsdelen arbetat med Kemikaliesmarta öppna förskolor.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål. Medarbetare inom förvaltningen har tillämpat kollektiva färdvägar, dubbelsidiga utskrifter och sett till att släcka lampor i kontorsrum. Av totalt 21 fordon inom stadsdelen är numera fyra elbilar.

En klimat- och miljösamordnare har anställts inom lokal- och stadsmiljöenheten. En inventering av organiskt matavfall har påbörjats och enkät har skickats ut till de olika verksamheterna. Arbetet har påbörjats med att kartlägga vilken kompetens som finns vad gäller klimat- och miljöfrågor. Resultatet av kartläggningen ska ligga till grund för stadsdelens fortsatta arbete med klimat- och miljöfrågor.

Förvaltningen framhåller förutsättningar för hållbar stadsutveckling i såväl remissyttranden som diskussioner och möten med Stadsbyggnadskontoret, Exploateringskontoret samt olika entreprenörer och byggherrar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för	81 %	91,6 %		55 %	fastställs 2015	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
biologisk behandling						
  Elanvändning per kvadratmeter				48 kwh/kv m	32 kWh	2015

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter bidrar till ett klimatneutralt Stockholm

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelens verksamheter är energieffektiva med minskade utsläpp av växthusgaser som följd. Elanvändningen minskar. Matavfall för biologisk behandling sorteras ut och matsvinnet minskar. Samtliga verksamheter genomför aktiviteter i miljöprogrammet som är aktuella för enheten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel remissyttranden över detaljplaner där förvaltningen framhåller behov av förutsättningar för hållbar stadsutveckling		100 %		100 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Löpande översyn görs för de bilar vars avtal löper ut för att se om de kan ersättas med elbilar.	2015-01-01	2016-01-31	
 Miljöprogrammet ska fortlöpande förankras och genomföras inom förvaltningens verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
 I samband med förslag till bebyggelse i särskilt betydelsefulla mark- och vattenområden, ska grönkompensation med likvärdig funktion i närområdet begäras.	2015-01-01	2015-12-31	
 Energisparande åtgärder ska vidtas, exempelvis genom att stänga av energi i lokaler och rum som inte används, energieffektivisera t ex genom byta till lågenergilampor, ledbelysning samt installera närvarostyrning om det är möjligt.	2015-01-01	2015-12-31	
 I verksamhetslokalerna ska det finnas energieffektiva vitvaror.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål med att verksamhetens transporter genomförs på ett hållbart sätt. Enbart miljöbilar används, vilka i möjligast utsträckning ska tankas med det miljöbränsle de är avsedda för. I miljöhandlingsplanen ingår en resepolicy för miljövänliga resor i tjänsten som gäller alla verksamheter i förvaltningen. Inför en eventuell nyanskaffning av bil kommer en prövning av nödvändighet och användningsområde att göras med målet att i de fall en bil ska anskaffas ska denna vara en elbil.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar	19,05 %	9,52 %		9,5 %	10 %	2015
  Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2015
  Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	88,33 %		90 %	90 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår 1 2015

Nämndmål:

Verksamhetens transporter genomförs på ett hållbart sätt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla resor och transporter i förvaltningens regi genomförs på ett hållbart sätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att förvaltningens transporter bidrar till ren luft. Dubbdäck används inte på förvaltningens fordon. Förvaltningen använder enbart miljöbilar och dessa ska i största möjliga utsträckning tankas med det miljöbränsle de är avsedda för.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäck		0 %		0 %	tas fram	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
					av nämnden/styrelsen	

Nämndmål:

Förvaltningens transporter bidrar till ren luft

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen använder inte dubbdäck till sina fordon.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 E85-bilar och fordonsgasbilar ska tankas med det miljöbränsle de är avsedda för	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att förvaltningens verksamheter främjar möjligheterna för brukare att välja en miljövänlig livsstil. Flertalet av stadsdelens förskolor har startat med att inventera och rensa ut olämpligt material ur kemikaliesynpunkt. En av enhetscheferna ingår i ett stadsövergripande nätverk för *Kemikaliesmarta förskolor* i samarbete med *Kemikaliecentrum*. Sedan årsskiftet har de sex öppna förskolorna i stadsdelen arbetat med Kemikaliesmarta öppna förskolor.

Inom egen regi erbjuds möjlighet till vegankost.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	31,44 %	25,3 %	34,2 %	30 %	25 %	Tertial 2 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31	
  Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter främjar möjligheterna för brukarna att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Matens miljöpåverkan minskas inom förvaltningens verksamheter, genom ökad andel ekologiska livsmedel och genom att vegetarisk kost erbjuds där det är möjligt. Förvaltningen verkar för giftfria miljöer i verksamheterna.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Arbetet med att genomföra kommunfullmäktiges aktiviteter pågår enligt planering.

Enligt förvaltningens planering kommer merparten av nämndens mål att nås under året, förutom målet om att invånarna ska vara eller bli självförsörjande som förväntas delvis uppfyllas. Merparten av årsmålen för indikatorerna kommer att nås, förutom två indikatorer avseende andel personer med ekonomiskt bistånd och en indikator avseende andel kvinnor med OSA-anställning.

Nämnden prognostiserar ett nettounderskott om 2,9 mnkr före resultatdispositioner och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföringar.

Målet att Stockholm är en världsledande kunskapsregion uppnås genom vidareutveckling av samverkan med högskolor och universitet, bland annat genom att beställarenheterna för äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri under semesterperioden har anställt elever från socialhögskolan som semestervikarier. Flera avdelningar tar emot praktikanter från socionomutbildningarna samt socionomstudenter som feriearbetare.

Kommunfullmäktiges mål att företag väljer att etablera sig i Stockholm uppnås genom fortsatt arbete och utveckling med företagarrådet under 2015 samt fördjupat samarbete med Stockholm Business Region.

Målet att fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva uppnås genom att 698 ungdomar sommarjobbade inom stadsdelen. Personer som tidigare haft ekonomiskt bistånd har nu fått visstidsanställning i förvaltningen. Ytterligare kommer att kunna anställas. Antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd varierar månad för månad och har minskat sedan i april. Jämfört med tertialrapport 2 2014 är det en minskning med ca 20-30 hushåll per månad.

För att uppnå målet att det i Stockholm är enkelt att utbilda sig genom hela livet, pågår flera utbildningsinsatser inom individ- och familjeomsorg, bland annat en stor satsning att utbilda handläggare från mottagningsenheten och utredningsenheten i metoden *Signs of safety*. Under våren avslutade elva medarbetare inom egen regi stadens grundutbildning till vårdbiträde/undersköterska.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att förvaltningen vidareutvecklar samverkan med högskolor och universitet. Förvaltningen tar emot praktikanter från socionomutbildningarna samt socionomstudenter som semestervikarier och har under semesterperioden anställt elever från socialhögskolan.

I juni arrangerade Stockholms stad i samarbete med Stockholms universitet en

förskolekonferens. Ett flertal pedagoger och chefer deltog i konferensen som bjöd på föreläsningar av såväl nationella som internationella forskare.

Cirka 65 lärarstudenter från Stockholms universitet och Södertörns högskola gör för tillfället sin verksamhetsförlagda utbildning i någon av stadsdelens förskolor.

Nämndmål:

Förvaltningen vidareutvecklar samverkan med högskolor och universitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Samverkan sker med högskolor och universitet. Verksamheten utvecklas utifrån forskning och evidensbaserade metoder.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att företag väljer att etablera sig i Enskede-Årsta-Vantör. Arbetet med företagarrådet fortsätter under 2015. Företagarrådets form och funktion är under utvärdering och resultatet kommer att återrapporteras under hösten.

Samarbetet med Stockholm Business Region (SBR) fortgår, bland annat kommer en träff för nyföretagare att anordnas under hösten, med särskild riktning mot kvinnor med invandrarbakgrund i Söderort. Arbetet med att utveckla företagarrådet i syfte att engagera fler företagare pågår, bland annat har förvaltningen engagerat representanter för Trafikkontoret att närvara vid företagarråden.

Nämndmål:

Företag väljer att etablera sig i Enskede-Årsta-Vantör

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen har ett gott samarbete med Stockholm Business Region samt de företagarföreningar och privata utförare som finns i stadsdelen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att invånarna i Enskede-Årsta-Vantör ska vara eller bli självförsörjande.

Sommarens feriejobb var efterfrågade. Sammanlagt 1 900 ungdomar sökte feriejobb, varav cirka 800 erbjöds jobb och 698 tillträdde sina anställningar. Ytterligare 150 ungdomar kommer att få feriejobb under höst- och vinterloven.

25 personer som tidigare haft ekonomiskt bistånd har nu fått visstidsanställning i förvaltningen. Ytterligare kommer att kunna anställas. Antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd varierar månad för månad och har minskat sedan i april. Jämfört med tertialrapport 2 2014 är det en minskning med ca 20-30 hushåll per månad. I tertialrapport 2 2015 har 18 personer avslutat sin OSA-anställning, varav åtta har fått annan anställning, två har fått pension/sjukersättning, sju har fått A-kassa och en har fått ekonomiskt bistånd.

Under perioden har Rågsved Community Center (RCC) varit i kontakt med 26 unga vuxna, där majoriteten varit män. Elva har erbjudits ungdomsanställningar med hjälp av RCC medan 15 personer fått hjälp och stöd genom coaching. Behovet hos deltagarna på RCC har varierat, men generellt kan sägas att målgruppen har stora psykosociala behov.

Könsfördelningen bland nyinledda ärenden inom ekonomiskt bistånd är relativt jämt fördelad, 48 % kvinnor och 52 % män. Av de arbetslösa är ca 48 % kvinnor och av ärenden som avslutats är ca 65 % kvinnor. Gruppen unga försörjningsstödstagare minskar och uppgick i maj till 1,16 % i förhållande till befolkningen i samma ålder, en minskning från 1,26 % under samma period föregående år. Antalet unga personer som återkommer inom sex månader har under året hittills uppgått till tolv personer. Resultatet är i nivå med det förväntade resultatet för året. Den samhällsinformation/utbildning som ges i grupp till unga bidragstagare kan vara en av framgångsfaktorerna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	65 st	80 st	65 st	30 st	500 st	Tertial 2 2015
Analys De praktikplatser som förvaltningen erbjuder används till stor del till kommunala visstidsanställningar, ungdomsanställningar, anställningar inom äldreomsorg, barnomsorg m.m. Under perioden har 25 personer, som tidigare haft ekonomiskt bistånd, fått kommunal visstidsanställning. Det finns möjlighet att erbjuda fler personer visstidsanställning eftersom de flesta får ersättning via nystartsjobb, från Arbetsförmedlingen.						
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		621 st		800 st	6 700 st	2015
Analys I årsmålet ligger även de ungdomar som erbjuds feriejobb under höst- och jullov, 100 respektive 50 ungdomar.						
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,48 %	2,52 %	2,4 %	2,3 %	2,0 %	Tertial 2 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys						
Andelen personer som har ekonomiskt bistånd minskar successivt i stadsdelsområdet, med 0,03 % från tertialrapport 1, jämfört med till exempel 0,04 % i staden som helhet. Målet beräknas delvis uppnås under året.						
  Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,64 %	1,64 %	1,4 %	1,2 %	1,2 %	Tertial 2 2015
Analys						
Andelen långtidsberoende har minskat med 0,01 % sedan tertialrapport 1, och inte i den omfattning som förväntats. Prognosen är att målet uppnås delvis vid årets slut.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Invånarna i Enskede-Årsta-Vantör ska vara eller bli självförsörjande

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd minskar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	--------------------------	---------------	--------	-------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel kvinnor med OSA-anställning				50 %		2015
Analys För närvarande uppgår andelen kvinnor som har OSA-anställning till 30 %.						
 Andel män med OSA-anställning				50 %		2015
 Antal unga 18-25 år som återkommer som försörjningsstödstagare inom 6 månader			30 st	30 st		Tertial 2 2015
Analys Vid tertialrapport 2 har sammanlagt tolv personer återkommit under året, åtta under tertialrapport 1 och fyra under tertialrapport 2.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att medarbetarna i förvaltningen erbjuds möjlighet till vidareutbildning. Flera utbildningsinsatser pågår inom individ- och familjeomsorg, barn och unga, bland annat en stor satsning att utbilda handläggare från mottagningsenheten och utredningsenheten i metoden *Signs of safety*. Utredningsenheten har även gått utbildningar i MI (motiverande samtal) och utredningsmetoden ADAD. Familjerätten har gått utbildningen *Konflikt och försoning* och inom familjevården har halva arbetsgruppen gått en kurs i att handleda familjehem. Internutbildningar har hållits i LVU-lagstiftningen och Paraplyet.

Under våren avslutade elva medarbetare inom egen regi stadens grundutbildning till vårdbiträde/undersköterska. Till höstens omgång är ett flertal av avdelningens medarbetare anmälda. Inom egen regis verksamhet har sex medarbetare utbildats och fått certifikat i hjärt- och lungräddning (HLR). Inom funktionsnedsättning erbjuds medarbetare fortlöpande kompetensutveckling inom Carpe Forum. Kostenheten har varit på ett lärande studiebesök på Visby lasarettets kostenhet.

Nämndmål:

Medarbetarna i förvaltningen erbjuds möjlighet till vidareutbildning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

All tillsvidareanställd personal har adekvat utbildning för sin tjänst. Fortbildning och möjliga karriärvägar erbjuds i förvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Prognosen per augusti visar för hela nämndens verksamhetsområde ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföringar. Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 2,9 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 2,9 mnkr.

Underskott prognostiseras inom individ- och familjeomsorg om 14,8 mnkr, inom funktionsnedsättning om 2,0 mnkr, inom äldreomsorg om 2,7 mnkr och inom ekonomiskt bistånd med 3,0 mnkr. Underskotten uppvägs av överskott inom övriga verksamhetsområden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	2 st	2 st		3 st	tas fram av nämnden	2015
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	99,98 %		100 %	100 %	Tertial 2 2015
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,1 %	99,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2015
 Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2015

Nämndmål:

Förvaltningens resurser utnyttjas effektivt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Befintliga resurser används optimalt. Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar. Verksamhetens behov av lokaler är tillgodosett. Utformningen av lokalerna stödjer verksamheternas utveckling.

Nämndmål:

Verksamheterna ryms inom tilldelad budget

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Budgeten är i balans.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Arbetet med att genomföra kommunfullmäktiges aktiviteter pågår enligt planering. Enligt förvaltningens planering kommer merparten av nämndens mål att nås under året, liksom av merparten av årsmålen för indikatorerna.

Arbetet med att uppnå ett Stockholm fritt från diskriminering innefattar bland annat ett utvecklingsarbete kring att kvinnor och män bemöts på lika villkor, jämställda beslut, inom verksamheten med ekonomiskt bistånd. Inom avdelningen egen regi har enheternas värdegrunder reviderats och arbetet med att hålla värdegrunden vid liv i mötet med brukare och inom arbetsgruppen, har fortgått. Äldreomsorgen och fritiden har deltagit i stadens projekt avseende genusbudgetering vars syfte är att se över möjligheten att utforma en modell som kan användas för hela staden.

I linje med att uppnå målet att Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen, arbetar man med att barnen ska respektera varandras olikheter, visa empati och hänsyn samt ta ansvar utifrån sin mognad och ålder. Förskolornas verksamhet bygger på delaktighet och gemenskap och likabehandlingsplanerna utgör en viktig grund i arbetet.

För att uppnå målet att Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld har förvaltningens arbete varit inriktat på att tidigt uppmärksamma personer som utsätts eller utsätter andra för våld i nära relationer. Detta för att kunna erbjuda stöd och insatser som motsvarar den enskildes behov och erfarenheter.

Att Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande uppnås genom att förvaltningen arbetar med att utveckla arbetsformer för ökad delaktighet, inflytande och social sammanhållning framförallt i utsatta områden. Som en del i detta pågår en utredning om inrättande av medborgarkontor i en eller flera stadsdelar inom stadsdelsområdet.

Målet att alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande uppnås genom att förvaltningen har erbjudit barn och unga ett brett utbud av kultur i olika former vilket lockat stor publik till bland annat stadsdelen parklekar där vissa av evenemangen genomförts. Förskolorna använder sig av stadens kulturutbud; bibliotek, teatrar och utställningar. Musik, sång, dans, uppträdanden och drama tillsammans med olika typer av lekar är vanliga inslag i förskolornas verksamheter. Traditioner och högtider, både svenska och från andra kulturer, uppmärksammas i verksamheterna på olika sätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål då arbetet med att uppnå beslutade nämndmål, indikator och aktiviteter i huvudsak har pågått enligt planering i verksamheten.

Målet om att förvaltningens verksamheter är fria från diskriminering bedöms uppnås. Inom verksamheten med ekonomiskt bistånd pågår ett utvecklingsarbete kring att kvinnor och män bemöts på lika villkor, jämställda beslut. Under våren har en genusanalys genomförts, vilken visade att olika bedömningar görs akuta boendeplaceringar för kvinnor respektive män. Denna kunskap har lett till andra bedömningar avseende akuta boenden och ökar medvetenhet i utredningsskedet, hos handläggarna. Andra fokusområden är bland annat fördelningen av OSA-platser och stöd i form av resurscoach.

Arbetet med att utveckla metoder för jämställda biståndsbeslut har påbörjats. Inom egen regi har enheternas värdegrunder reviderats och arbetet med att hålla värdegrunden vid liv i mötet med brukare och inom arbetsgruppen, har fortgått. En särskild checklista har utformats inom beställarenheterna. Äldreomsorgen och fritiden har deltagit i stadens pilotprojekt avseende genusbudgetering vars syfte är att se över möjligheten att utforma en modell som kan användas för hela staden. Arbetet med att utforma underlag för redovisning av resultat från brukarundersökningar uppdelat på kön och jämförelse mellan år pågår inom samtliga enheter.

Ungdomsmottagningen arbetar målmedvetet med HBTQ-frågor och har två år i rad fått guldstjärna från RFSL avseende bemötande mot HBTQ-ungdomar.

Från och med augusti kommer utremitteringar av nya uppdrag inom öppenvården ske aidentifierade för att på så sätt undvika förutfattade meningar utifrån genus, klass och etnicitet, vad gäller såväl barn, ungdomar och föräldrar.

Samtliga enheter inom individ- och familj, barn och ungdom, har återkommande diskussioner kring värderingar och bemötande och försöker att vända på perspektiven för att inte se på en företeelse eller ett beteende utifrån invanda mönster. Avdelningen har anställt ett flertal medarbetare med olika språk- och kulturkompetenser.

Inom förskolan finns likabehandlingsplaner mot kränkande behandling. Planerna innefattar de olika diskrimineringsgrunderna och utvärderas samt revideras årligen. Det förebyggande arbetet beskrivs, liksom rutiner för dokumentation och utredning av eventuella kränkningar.

I de öppna förskolorna fortsätter arbetet med HBT. En HBT-pärm har börjat utformas som ska finnas till hands på varje öppen förskola för intresserade föräldrar att få information ifrån.

Målet att flickor och pojkar har grundläggande demokratiska värderingar och sociala förmågor samt bemöts utifrån jämställdhet, respekt och likabehandling bedöms uppnås. Inom förskolan strävar alla efter att alla barn ska bli sedda och att de ska känna att det finns ett intresse för dem som individer. En strävan i arbetet är att barnen ska respektera varandras olikheter, visa empati och hänsyn samt ta ansvar utifrån sin mognad och ålder. Förskolornas verksamhet bygger på delaktighet och gemenskap och likabehandlingsplanerna utgör en viktig grund i arbetet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter är fria från diskriminering

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

I förvaltningens verksamheter bemöts alla med respekt oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Arbetsätt utvecklas för att tillämpa jämställdhetsintegrering i hela arbetsprocessen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	All individbaserad statistik i förvaltningen redovisas uppdelat på kön	2015-01-01	2015-12-31	
	Jämställdhetsanalyser och normkritiskt tänkande utvecklas som en del i det ordinarie arbetet.	2015-01-01	2015-12-31	
	Verksamheterna utvecklar arbetsätt för att tillämpa jämställdhetsintegrering i hela arbetsprocessen.	2015-01-01	2015-12-31	
	För att höja medvetandet om olika funktionsnedsättningar ska enheterna fortlöpande föra dialog om dessa frågor, inklusive lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder	2015-01-01	2015-12-31	
	Arbetet inom förvaltningens enheter ska präglas av en väl förankrad värdegrund	2015-01-01	2015-12-31	
	Enheterna ska ha en aktiv dialog om bemötande.	2015-01-01	2015-12-31	
	Enheterna ska utveckla sina jämställdhets- och mångfaldsplaner så att de omfattar både chefer, medarbetare och brukare	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar har grundläggande demokratiska värderingar och sociala förmågor samt bemöts utifrån jämställdhet, respekt och likabehandling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Flickor och pojkar utvecklar förståelse för vårt samhälles demokratiska värderingar och bemöter varandra på ett respektfullt sätt.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel föräldrar som är nöjda med förskolans arbete kring normer och värden.	89 %			88 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska huvudsakligen och i så stor utsträckning som möjligt, inkluderas i fritidens ordinarie verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
 Personalen som arbetar inom fritiden ska ges ökade kunskaper om funktionsnedsättningar hos barn och ungdomar	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål om goda arbetsvillkor och en attraktiv arbetsgivare genom arbetet med fokusområdena: attraktiv arbetsgivare, jämställdhet och bemötande.

Projektet *Attraktiv arbetsgivare* fortgår och studiebesök har gjorts i andra kommuner för att hämta erfarenheter. Arbetet med att utveckla introduktionen av nyanställda börjar ta form. En handlingsplan för arbetet med jämställdhetsfrågor har utformats och stadsdelen fick möjlighet att dela med sig av sitt jämställdhetsarbete för stadens chefer när kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling bjöd in till seminarium.

Stadsdelen arbetar med att skapa en friskvårdande kultur och goda arbetsvillkor med stort fokus på arbetsmiljö och arbetssituation. 41% av medarbetarna nyttjar sin friskvårdssubvention, vilket bedöms relativt högt. Under maj månad erbjöds alla anställda på Slakthusplan ergonomigenomgång. En partssammansatt arbetsgrupp har skapats för att regelbundet diskutera arbetsmiljöfrågor och i arbetet ingår bland annat översyn av arbetsmiljödokument. Under våren genomfördes introduktionsdag för alla nya medarbetare med sedvanlig rundtur i stadsdelen.

Sjukfrånvaron ökar alltjämt. För maj 2015 redovisas en sjukfrånvaro på 7,84 %, vilket är en ökning jämfört med månaden innan. Motsvarande siffror för kvinnor är 8,36 % respektive för män 5,47 %.

Utifrån upprättade handlingsplaner för den senaste psykosociala enkäten och stadens medarbetarenkät har arbetet fortsatt med de utvecklingsområden som identifierats. Ett fokusområde handlar om att skapa förbättringar i framförallt biståndshandläggarnas arbetssituation, utveckla chefsstödet och dessutom har förstärkningar gjorts genom att utöka antalet biståndshandläggare. Biståndshandläggarna har fått bärbara datorer i syfte att förenkla, effektivisera och öka flexibiliteten i arbetet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex		79		80	82	2015
  Andel medarbetare med ofrivillig deltid som		25 %		30 %	100 %	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
erbjuds heltid						
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats					100 %	2015
  Ledarskapsindex				77	78	2015
  Motivationsindex				82	82	2015
  Sjukfrånvaro	7,4 %	7,3 %	7,1 %	6,5 %	4,4 %	Tertial 2 2015
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,15 %		2,15 %	2,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2015
  Styrningsindex				82	82	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldrenämnden ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens arbetsplatser har goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Efterfrågade medarbetare kan rekryteras och behållas. Frisknärvaron är hög och medarbetare och chefer trivs på arbetsplatsen. Goda resultat uppnås i medarbetarundersökningen, den psykosociala skyddsronden och i relevanta brukarundersökningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla chefer ska hålla samtal med medarbetaren samma dag de insjuknat för att tidigt kunna hjälpa medarbetaren att vara på arbetsplatsen	2015-01-01	2015-12-31	
 Alla chefer ska uppmärksamma medarbetare som varit sjuka mer än 4 gånger de senaste 6 månaderna, eller varit sjuka mer än 15 dagar, med ett samtal	2015-01-01	2015-12-31	
 Funktionsnedsättningsaspekten ska implementeras i förvaltningens Jämställdhets- och mångfaldsplan	2015-01-01	2015-12-31	
 Kunskapsnivån om funktionsnedsattas situation i arbetslivet ska höjas	2015-01-01	2015-12-31	
 Utifrån skyddsronder, psykosociala enkäten och medarbetarundersökningen ska alla arbetsplatser ta fram handlingsplaner för att säkra en god arbetsmiljö	2015-01-01	2015-12-31	

Deltid till heltid

Stadsdelen arbetar aktivt med att erbjuda medarbetare heltidsanställning. Andelen deltidsanställda har minskat mellan 2014 och 2015 och följande åtgärder vidtas för ytterligare minskning; att inte ersätta deltidstjänster med deltid samt att stoppa alla anställningar på deltid, genomgång av de personer som önskar heltid, översyn över personer som är möjliga att erbjuda heltid, samt att erbjuda personer som önskar gå ned i tid att ta tjänstledigt. En kommande åtgärd avser översyn av verksamheter som under hösten återgår i kommunal regi.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att förvaltningens verksamheter utgår från mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Inom individ- och familjeomsorgen, barn och unga, ska barn komma till tals, så långt det är möjligt, i utredningar och uppföljning av insatser. Antalet barnsamtal har ökat något till tertialrapport 2 jämfört med tertialrapport 1.

Det är sannolikt att andelen barnsamtal kommer att öka under året då mottagnings- och utredningsenheten har tillsatt mer personal och arbetssituationen för närvarande ser stabil ut, vilket bör medföra högre kvalitet på olika sätt. Orsaker som kan bidra till att barnsamtal inte alltid genomförs kan vara ansträngd arbetssituation samt att vårdnadshavare motsätter sig att

barnen får komma till tals.

För att beakta barnperspektivet i utredningen har biståndshandläggarna inom beställarenheten för funktionsnedsatta och socialpsykiatri använt ett antal frågor om hur barn i familjen påverkas av ett beslut som rör en vuxen. Arbetet med barnperspektivet fortgår på metoddagar inom enheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter utgår från mänskliga rättigheter och barnkonventionen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla människor som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter bemöts med respekt utifrån att de är lika i värde och har lika rättigheter. Barnperspektivet beaktas vid nybyggnation och i upprustning av parklekar och lekplatser. Barn och unga kommer till tals i utredningar och vid uppföljning av insatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att stadsdelen är ett tryggt område där invånarna inte drabbas av våld. Våld i nära relationer är den enskilt vanligaste orsaken till att familjer har kontakt med stadsdelen. All personal inom barn och unga har kunskaper om våldet och dess konsekvenser. Barn som bevittnat våld inom familjen eller själva utsatts för våld får stöd i den akuta situationen och den våldsutövande föräldern erbjuds behandling både enskilt och i grupp inom Relationsvåldscentrum (RVC). Ungdomsmottagningen arbetar också för att tidigt uppmärksamma de som utsätts eller utsätter andra för våld i nära relationer. Familjerätten använder sig av FREDA-kortfrågor för att screena om våld förekommer i deras ärenden. FREDA är en standardiserad bedömningsmetod som används inom socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer.

Inom ekonomiskt bistånd ställs frågor i samband med utredning om personen varit utsatt för våld i nära relation.

De personer som varit utsatta får information om vart de kan vända sig för att få stöd, eller får hjälp att ta kontakt. Inom missbruksvården pågår ett arbete med att ta fram screeningsfrågor, som ska ställas i samband med utredning. Screeningsfrågorna kan ge svar på om personer har

utsatt andra för våld eller bedöms vara i riskzon för att göra det. Detta för att kunna erbjuda stöd och insatser som motsvarar den enskildes behov samt erfarenheter.

Vid ansökningar och uppföljningar av insatser tas den enskildes upplevelse av trygghet med i bedömningen av fortsatta eller nya insatser. Arbetet med att tidigt uppmärksamma personer som kan vara utsatta för våld i nära relationer har fortgått i samverkan med stadsdelens kvinnofridsteam.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				10 st	tas fram av nämnden	2015

Nämndmål:

Stadsdelen är ett tryggt område där invånarna inte drabbas av våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel barn och unga som växer upp under trygga förhållanden och lever ett liv utan våld, missbruk eller socialt nedbrytande beteende ökar. Våldet upphör i de familjer som har stöd av socialtjänsten. Antal inkomna orosanmälningar rörande våld i hemmet minskar och färre våldsrelaterade ärenden inkommer. Allmänheten har kunskap om våld i nära relation och var man kan få stöd. Det finns kunskap inom organisationen för att kunna identifiera risk för våld i nära relation, utreda behov samt erbjuda insatser. Kvinnor, barn och män som är utsatta för våld i nära relationer får de insatser som de har rätt till och har behov av. Våldsutövare får insatser så att våldsutövandet upphör.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla barn som utsätts för våld och kommer till utredningsenhetens kännedom erbjuds stödinsats från öppenvården	2015-01-01	2015-12-31	
 Personer som har upplevt våld i nära relationer uppmärksammas och får information om hur de får råd och stöd. Medarbetarna ska känna till att de har skyldighet att göra anmälan till socialtjänsten om de misstänker att barn upplever våld i nära relation	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål då arbetet med att uppnå beslutade nämndmål, indikatorer och aktiviteter i huvudsak har pågått enligt planering i verksamheten.

Målet om att tillgängligheten till nämndens verksamheter och parkmiljöer är god bedöms uppnås. En översyn av tillgängligheten inom äldreomsorgens beställarenhet har påbörjats och möte med stadens kontaktcenter har hållits för att utveckla samarbetet.

Även målet om att kvinnor och män med funktionsnedsättning har möjlighet att leva ett självständigt liv med full delaktighet, bedöms uppnås.

Det ökade antalet sökande av personlig assistans har föranlett behov av metodutveckling inom området. En arbetsgrupp har bildats för detta ändamål. Inom funktionsnedsättning fortsätter arbetet med jämställda beslut. Arbetssättet har lyfts fram som ett gott exempel inom staden. Inom beställarenheten för funktionsnedsatta och socialpsykiatri har planeringen för nästa steg påbörjats i jämställdhetsintegrering i biståndsbesluten och i handlägningsprocessen.

Inom egen regis gruppboenden enligt LSS går chefer på utbildning under hösten för att bli värdegrundsledare. Arbetet med värdegrunden samt etiska diskussioner fortsätter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		87 %		85 %	85%	2015
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		77 %		70 %	68 %	2015
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne		68 %		53 %	tas fram av	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)					nämnden	
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		84 %		63 %	tas fram av nämnden	2015
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		94 %		90 %	89 %	2015
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		86 %		86 %	85 %	2015
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		97 %		97 %	88 %	2015
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		77 %		83 %	83%	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälptra hinder	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Tillgängligheten till nämndens verksamheter och parkmiljöer är god

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna upplever att information om förvaltningens verksamheter är tillgänglig och tydlig. De känner till verksamheterna och upplever att det är lätt att komma i kontakt med verksamheten och dess medarbetare. Förvaltningens lokaler är tillgängliga för kvinnor och män med funktionsnedsättning. Invånarna är nöjda med tillgängligheten i park- och stadsmiljön. Kvinnor och män med funktionsnedsättning upplever tillgänglighet i stadsmiljön. Samtliga verksamheter genomför nämndens aktiviteter kopplade till programmet för delaktighet. Alla enkelt avhjälptra hinder har åtgärdats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bevakning och uppföljning av att belysning, snöröjning och halkbekämpning fungerar på de vägar som förvaltningen ansvarar för	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen ska utforma populärversionen av verksamhetsplanen i lättläst. Denna ska finnas tillgänglig på stadens hemsida.	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningens egna blanketter ska ses över och anpassas för personer med kognitiva svårigheter. Synpunkter ska inhämtas från funktionshinderrådet	2015-01-01	2015-12-31	
 Programmet om delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska fortlöpande förankras inom förvaltningens verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31	
 Skriftlig information som förvaltningen utformar ska ses över och anpassas till lättläst	2015-01-01	2015-12-31	
 Vid planeringen av fritidens verksamheter ska hänsyn tas till att aktiviteterna ska vara tillgängliga för funktionsnedsatta barn och ungdomar	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män med funktionsnedsättning har möjlighet att leva ett självständigt liv med full delaktighet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män med stöd och service enligt LSS har goda levnadsvillkor och möjlighet att bo i eget boende samt upplever självständighet utifrån sin förmåga. De upplever ett bra bemötande samt delaktighet vid utredningen, planeringen, genomförandet och uppföljningen av sina insatser. De kan påverka insatsernas utformning och vet hur och när insatserna ska utföras. Kvinnor och män, som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för, får utifrån en individuell bedömning en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel omsorgspersonal med grundutbildning				90 %		2015
 Andel som upplever att de får det stöd de behöver för egna aktiviteter				80 %		2015
 Andel som upplever att de har de hjälpmedel de behöver i sin bostad				87 %		2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Boendemiljön för den enskilde ska fortlöpande säkerställas inom förvaltningens verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
▶	Enheterna ska säkerställa att den enskilde haft möjlighet att vara delaktig vid utformandet av insatserna.	2015-01-01	2015-12-31	
▶	Förvaltningen ska informera om möjligheten till bostadsanpassning	2015-01-01	2015-12-31	
▶	Utförarenheterna ska säkerställa att genomförandeplanerna är uppdaterade. Beställarenheten ska granska att genomförandeplanen stämmer överens med beställda insatser.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att Enskede-Årsta-Vantör är en demokratisk stadsdel där medborgarna har inflytande. Nämnden har erhållit medel för demokrati- och utvecklingsarbete. Förvaltningen kommer att utveckla arbetsformer för att öka delaktighet, inflytande och social sammanhållning framförallt i områdena Rågsved, Östberga, Högdalen, Hagsätra och Dalen. En jämställdhetsstrateg erbjuder stöd och handledning till arbetsgrupper och chefer i arbetet med jämställdhetsintegrering. I samband med parkernas dag fick medborgare möjlighet att träffa representanter från olika politiska partier. För närvarande pågår en utredning om inrättande av medborgarkontor i en eller flera stadsdelar inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsförvaltningen leder projektet *Samverkan Östberga* som är ett stadsövergripande projekt med målet att Östberga ska vara en attraktiv och trygg stadsdel att bo och verka i. Synpunkter och önskemål om behov av åtgärder har erhållits av boende och verksamma i området de senaste åren, vilket utgör en viktig utgångspunkt för arbetet. Fortsatt dialog och delaktighet planeras under arbetets gång. Projektet syftar till att förbättra samverkan mellan fastighetsägare i området och samverkan mellan staden och bostadsrättsföreningarna i området. I juni gjordes en slutlig återkoppling av *Boendedialogen*, den medborgardialog som staden höll hösten 2013. Återkopplingen gjordes i form av ett direktutskick till alla boende i Östberga med information om att Samverkan Östberga startats upp och med kontaktuppgifter till nyckelpersoner i projektet.

Nämndmål:

Enskede-Årsta-Vantör är en demokratisk stadsdel där medborgarna har inflytande

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invanarna i stadsdelen är nöjda med möjligheterna till inflytande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att uppnå nämndmålet att invånarna i Enskede-Årsta-Vantör möter ett varierat och tillgängligt utbud av kultur och skapande aktiviteter. Förvaltningen har under perioden erbjudit barn och unga ett brett utbud av kultur i olika former vilket lockat stor publik till bland annat stadsdelens parklekar där vissa av evenemangen genomförts. Parkteatern har gästade parklekarna i några av stadsdelarna. I Hagsätra har berättarministeriet nyttjat fritidsgårdens gamla lokaler, vilket gjort att de barn och unga som vanligtvis inte besöker bibliotek fått tillgång till böcker på ett enkelt och roligt sätt. Det har genomförts en enkät för kulturombuden i förskolan för att samla information om vad som är relevant att erbjuda förskolorna under hösten.

Förskolorna använder sig av stadens kulturutbud; bibliotek, teatrar och utställningar. Musik, sång, dans, uppträdanden och drama tillsammans med olika typer av lekar är vanliga inslag i förskolornas verksamheter. Traditioner och högtider, både svenska och från andra kulturer, uppmärksammas i verksamheterna på olika sätt.

Egen regi har i samråd med pensionärsrådet och frivilligorganisationer fortsatt att vidareutveckla de sociala mötesplatserna för äldre.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	75,64 %			75 %	fastställs 2015	2015
Analys						
I den skolenkät som genomförts uppger drygt 75 % av stadsdelens ungdomar (75,6 %) att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Invånarna i Enskede-Årsta-Vantör möter ett varierat och tillgängligt utbud av kultur och skapande aktiviteter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Flickor och pojkar tar del av och utövar kultur i olika former samt utvecklar förståelse för sin egen och andras kultur. Kvinnor och män med stöd och omsorg inom nämndens verksamheter har möjlighet att delta i ett varierat och tillgängligt utbud av kulturaktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskoleavdelningar där barnen upplevt minst två professionella kulturupplevelser under året		100 %		100 %		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden uppnår målet med att offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning. I upphandlingen av konsumentvägledningen har krav ställts på att leverantören har en miljöplan som utgår från Stockholms stads miljöprogram och målsättningarna i denna.

Konsumentvägledningen ska, i möjligaste mån, också innefatta rådgivning avseende etisk och miljömässig konsumtion.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår				100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafknämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Offentliga upphandlingar utvecklar verksamheterna i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelen ställer krav på miljöhänsyn och social hänsyn vid offentliga upphandlingar. Den offentligt finansierade välfärden bedrivs av utförare som bedriver verksamhet med hög kvalitet, på ett samhällsligt långsiktigt hållbart sätt.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Prognosen per augusti visar för hela nämndens verksamhetsområde en budget i balans efter resultatöverföringar. Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 2,9 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 2,9 mnkr.

Underskott prognostiseras inom individ- och familjeomsorg om 14,8 mnkr, inom ekonomiskt bistånd med 3,0, inom äldreomsorg om 2,7 mnkr och inom funktionsnedsättning om 2,0 mnkr. Underskotten uppvägs av överskott inom övriga verksamhetsområden.

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 31/8	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före res.fond	Förändr res.fond **	Avvikelse augusti efter res.fond	Prognos juli 2015	VB 2014
Nämnd och administration	54,4	32,3	59,4%	51,0	3,4	0	3,4	2,1	1,9
Individ- och familjeomsorg	231,9	199,9	86,2%	247,1	-15,2	0,4	-14,8	-14,8	-13,7
<i>varav socialpsykiatri</i>	63,5	40,1	63,2%	63,9	-0,4	0,4	0	-0,4	-1,3
Stadsmiljö	32,5	19,5	60,1%	31,0	1,5	0	1,5	1,5	1,5
<i>varav räntor, avskrivningar</i>	13,0	8,5		13	0	0	0	0	0
Förskola	524,8	335,8	64,0%	511,4	13,4	-0,6	12,8	11,9	15,1
Äldreomsorg	775,3	530,2	68,4%	781,2	-5,9	3,2	-2,7	-10,6	-11,6
Funktionsnedsättning	392,0	255,2	65,1%	393,9	-1,9	-0,1	-2,0	0	-0,3
Fritid och kultur	44,3	25,6	57,7%	40,5	3,8	0	3,8	3,8	7
Arbetsmarknadsåtgärder	25,9	15,7	60,6%	24,9	1,0	0	1,0	1,0	1,2
Ekonomiskt bistånd	151,6	101,2	66,8%	154,6	-3,0	0	-3,0	-3,0	-1,0
<i>varav handläggning</i>	34,6	21,6	62,4%	34,6	0	0	0	0	0,7
Övrig verksamhet	0	0							
Summa	2 232,7	1 515,4	67,9%	2 235,6	-2,9	2,9	0,0	-8,1	0,1
Investeringar parker	24,0	1,7	7,0%	24,0	24,0		24,0	24,0	4,1
Investeringar inventarier	3,2	1,1	34,0%	3,2	3,2		3,2	3,2	1,6
Investeringar	27,2	2,8	10,2%	27,2	27,2		27,2	27,2	5,7

*Budget inkl. förväntade prestationsjusteringar med 28,3 mnkr.

**(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar.

(-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.

Riktvärdet för augusti är 66,7 procent. I ovanstående tabell, i kolumnen Bokfört 31/8 ingår periodiserade kostnader med 105,6 mnkr och periodiserade intäkter med 56,8 mnkr. Periodiseringar har gjorts i ekonomisystemet, i enlighet med anvisningar för tertialbokslut. Periodiserade kostnader avser till största del eftersläpning av framförallt vård- och omsorgsfakturor. Intäkter periodiseras i huvudsak för erhållna statliga medel samt projektmedel som ännu inte förbrukats.

Administration

Administrationen beräknar ett överskott på 3,4 mnkr beroende på vakanta tjänster och högre intäkter än budgeterat.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar ett underskott efter resultatöverföring motsvarande 14,8 mnkr, vilket är samma prognos som för juli månad.

Av underskottet avser 16,5 mnkr avdelningen för barn och unga. Prognosen utgår från att kostnaderna minskar de kommande månaderna i jämförelse med bokföring till och med augusti. Underskottet hänförs till kostnader för externa placeringar, både på institutioner och i familjehem, och till kostnader för inhyrd personal samt till den utökning av personal som gjorts under året. Cirka 4,0 mnkr av underskottet hänförs till kostnader för institutionsplacering av familjer som behöver skyddade boenden. Till och med augusti är kostnaderna för inhyrd personal 5,5 mnkr inkl. periodiseringar. Perioden januari till och med augusti var 170 barn/ungdomar placerade på institutioner (varav 48 ensamkommande flyktingbarn), varav 85 flickor och 85 pojkar. Av dessa stod 18 barn/ungdomar (exkl. ensamkommande flyktingbarn) för drygt 50 % av kostnaderna.

Utifrån beräknade institutionsplaceringar syns en minskning av kostnaderna från och med juni. Antalet vård dygn har inte minskat i motsvarande takt vilket främst beror på ett ökat antal flyktingar där nämnden till stor del inte har kostnader då de bor på stadens egna boenden. Den viktigaste åtgärden för att komma till rätta med underskottet är att genomföra regelbunden uppföljning och omprövning av insatser.

Från och med oktober månad är samtliga tjänster besatta, vilket de inte har varit tidigare under året. Med full bemanning kan arbetet planeras på ett bättre sätt och till exempel kan uppföljningar och omprövningar genomföras systematiskt.

Avdelningen för vuxna prognostiserar ett överskott motsvarande 1,7 mnkr varav 1,0 mnkr avser de medel som avsattes i budget 2015 för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. Dessutom består överskottet av färre externa placeringar samt vakanser som uppstått i samband med rekrytering.

Nyckeltal	Dec 2014	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Vuxen missbruk									
Intecknad värbudget*	101%	28%	28%	40%	45%	55%	67%	67%	73%
Barn och unga									
Intecknad värbudget*	150%	120%	120%	112%	126%	132%	148%	148%	155%

*) Avser kostnader för redan beslutade insatser i relation till budgeten

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans, vilket är en förbättring med 0,4 mnkr mot tidigare prognos. Avdelningen beräknar att kostnaderna för placeringar kommer att minska då det har funnits möjlighet att erbjuda flera brukare ett boende inom stadsdelen i den nya gruppboenden som öppnar i oktober.

Nyckeltal	Snitt 2014	Dec 2014	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Bostad med särskild service	28	25	27	27	27	24	25	26	26	26
Stödboende och försökslägenhet	38	41	41	39	40	42	42	43	45	49
Boendestöd										
Antal beslutade timmar	2 335	2 478	2 494	2 495	2 541	2 514	2 448	2 297	2 118	2 129
Antal personer	233	243	246	251	251	250	247	229	223	224
Syssetsättning										
Antal beslutade timmar	290	289	153	269	302	296	275	206	121	219
Antal personer	109	112	110	113	111	102	99	103	92	100

Stadsmiljö

För verksamheten prognostiseras ett överskott om 1,5 mnkr. Överskottet är till största del planerat då 1,0 mnkr avsattes i budget för att täcka befarade underskott inom andra verksamhetsområden.

Förskola

Verksamheten beräknar ett överskott efter resultatöverföring med 12,8 mnkr. Överskottet består i huvudsak av medel som reserverats i budget 2015 för oförutsedda händelser samt beräknad tilldelning av barnomsorgsgarantimedel. Resultatenheterna prognostiserar överskott och resultatfonderna beräknas öka med 0,6 mnkr, vilket innebär att totalt 18,1 mnkr förs vidare till resultatfonden för 2016.

Nyckeltal	Snitt 2014	Dec 2014	Jan-apr	Maj	Juni	Juli	Aug
Antal barn	3 675	3 634	3 801	3 815	3 647	3 411	3 601
Antal avdelningar	235	233	234	235	235	235	231
Antal nya avd.*							
1-3 år	14	13,9	14,5	14,5	14,3	*	13,6
4-5 år	17,9	18,7	17	16,8	15,2	*	16,9
Övriga	16,5	15,6	17,3	17,2	16,5	*	16,8
Snitt samtliga avd.	16	16,6	16,3	16,2	15,7	*	15,6
Antal barn per anställd	5,0	5,0	5,0	5,0	4,8	*	4,9
Andel förskollärare, %	35,7	35,5	35,6	35,4	35,9	*	37,2
Antal vårdnadsbidrag	88	80	61	47	47	47	47
Uppfylls garantin	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Delningstalet för juli är inte jämförbart med övriga månader på grund av att 5-åringar har slutat under sommaren (främst juli) och 1-åringar oftast börjar först i augusti.

Förvaltningen bedömer att barnomsorgsgarantin kommer att uppfyllas under året.

Äldreomsorg

Verksamheten beräknar ett underskott om 2,7 mnkr efter resultatöverföring. Det är en förbättring med 7,9 mnkr i jämförelse med föregående prognos. Före resultatöverföring är underskottet 5,9 mnkr. Resultatenheterna och intraprenaderna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 3,2 mnkr.

I april startade beställarenheten ett arbete med jämförande analyser av biståndsbeslut inom hemtjänst och servicehus. Jämförelser har gjorts inom enheten och även med andra förvaltningar. En personalförstärkning har medfört att mer tid har lagts på uppföljning av beviljade insatser. Åtgärderna har gett effekt med minskade timmar inom hemtjänst och servicehus vilket inneburit att mellan april och juli har kostnaderna minskat med 0,9 mnkr varje månad. Helårsinsatserna inom vård och omsorgsboende har minskat med ca 18 under 2015. Utvecklingen har inneburit lägre kostnader med ca 0,3 mnkr varje månad. Trenden med minskade insatser förväntas fortsätta under hösten.

I ersättningssystemet för hemtjänst har stadsdelsnämnderna i budget kompenserats för att utförarna ska utföra och fakturera motsvarande 81 % av det totala antalet biståndsbedömda timmar. Hittills i år har utförarna fakturerat knappt 85 % av biståndsbedömd tid, vilket innebär en merkostnad på ca 9,6 mnkr omräknat till helårskostnad.

Resultatenheterna har ett underskott om 3,2 mnkr. Minskade beställningar både inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende innebär minskade intäkter för resultatenheterna. Åtgärder vidtas för att anpassa kostnaderna men prognoserna är osäkra.

Statliga stimulansbidrag om 4,2 mnkr har beviljats till verksamheten för en sammanhållen vård och omsorg.

I prognosen för helåret ingår tomgångshyror med ca 4,9 mnkr, av dessa avser ca 62 % lägenheter inom servicehus.

Nyckeltal	Snitt 2014	Dec 2014	Budget 2015	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Antal personer											
Särskilt boende	605	585	570	578	577	574	573	577	573	559	563
Servicehus	305	306	315	306	304	309	304	300	295	292	293
Servicehus, beviljade timmar	24 818	25 952	26 567	25 694	26 376	27 368	25 982	24 841	24 140	23 974	23 884
Hemtjänst, utförda dagtimmar	51 153	52 985	48 375	52 921	49 455	54 954	51 662	52 027	48 505	49 149	47 970
Hemtjänst, utförda nattbesök	4 624	4 910	4 471	4 668	4 263	4 626	4 299	4 240	3 643	3 585	3 356

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För hela verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 2,0 mnkr.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott på 8,5 mnkr. Underskottet finns på det tilldelade fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen. Antalet ärenden har de senaste åren ökat och förvaltningen utgår från att ökningen fortsätter. Prognostiserade prestationsökningar och särskilda redovisningar har beaktats i prognosen.

Underskottet uppvägs av överskott på 3,8 mnkr för gemensamma kostnader.

Inom prestationsrelaterade insatser har vissa privata utförare inte anslutit sig till valfrihetssystemet och därmed inte accepterat LSS-pengen som fastställts av staden. Det medför att vissa enskilda avtal ger högre kostnader jämfört med tilldelad budget.

Resultatenheter prognostiserar ett överskott om 2,8 mnkr. Resultatfonden har nästan nått maximal storlek så endast 0,1 mnkr förs till resultatfonden och resterande 2,7 mnkr tillgodoräknas verksamhetsområdet och nämndens resultat.

Nyckeltal	Snitt 2014	Dec 2014	Budget 2015	Jan	Feb	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug
Antal personer											
Dag-/Daglig verksamhet	273	284	289	286	286	296	298	294	299	294	307
Korttidsvistelse, barn	58	56	63	58	59	58	62	67	65	63	63
Bostad med särskild service, vuxna	134	140	147	143	141	145	146	147	148	148	149

Fritid och kultur

Förvaltningen beräknar ett överskott med 3,8 mnkr vilket är den summa som avsattes i budget 2015 för att täcka andra verksamheters eventuella underskott.

Ekonomiskt bistånd

Totalt prognostiseras ett underskott på 3,0 mnkr då snittkostnaden för de första åtta månaderna har överstigit den budgeterade nivån. Prognosen för resterande del av året utgår från att kostnaderna minskar för resterande månader.

Nyckeltal	Snitt 2014	Dec 2014	Jan	Feb	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug
Antal bidragshushåll	1 327	1 343	1 341	1 338	1 318	1 334	1 330	1 311	1 269	1 258
Antal arbetslösa utan A-kassa	479	461	454	439	422	430	426	392	397	413
Antal socialmed./rehab	281	291	291	307	316	325	310	319	313	298
Antal sjukskrivna 0-klassad	312	326	327	324	316	310	306	303	311	313
Antal ungdomar <25 år	131	130	127	133	117	131	125	119	124	107
Utbetalt bidrag mnkr	11,5	11,7	11,3	12	12	11,7	11,5	11,7	10,9	11,2
Utbetalt bidrag för boendekostnad, mnkr	0,8	0,8	0,8	0,9	1,1	0,6	0,6	1	0,8	0,8
Medelbidrag, kronor	8 650	8 712	8 427	8 969	9 105	8 771	8 647	8 924	8 589	8 924

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott motsvarande 1,0 mnkr. Överskottet beror främst på högre intäkter för visstidsanställda än beräknat från Arbetsförmedlingen. Från och med sommaren fungerar arbetet med att erbjuda visstidsanställningar fullt ut och ytterligare anställningar kommer att kunna erbjudas från och med hösten. Förvaltningen har beviljats 4,7 mnkr för ferieungdomar och beviljades ytterligare 1,8 mnkr i slutet av juni. Den sena budgetjusteringen innebar att verksamheten inte kunde genomföra utökningen fullt ut. Prognosen utgår från att medlen även kommer att användas för höst- och jullov. I dagläget finns kostnader för 705 ungdomar som är och har varit i arbete. Förvaltningen beräknar kunna erbjuda ca 100 ungdomar arbete under höst- och jullov.

Delårsbokslut 2015-08-31

Bokslutet visar ett periodiserat utfall till och med 31 augusti före resultatöverföringar. Delårsbudgeten är beräknad som 8/12 av årsbudgeten. Beräknade prestations- och omslutningsförändringar ingår i budgeten.

Mnkr	Budget 2015	Delårsbudget 2015-08-31	Utfall 2015-08-31	Differens
Anslag för nämndens verksamhet	2 232,7	1 488,5	1 475,2	13,3
Kostnader	2 598,0	1 732,0	1 738,6	-6,6
Intäkter	-365,3	-243,5	-263,4	19,9
Investeringar	27,2	18,1	2,8	15,3
Utgifter	27,2	18,1	4,3	13,8
Inkomster	0,0	0,0	-1,5	-1,5

Delårsbokslutet visar ett överskott om 13,2 mnkr för perioden januari till och med augusti. Prognosen för årsutfallet visar en budget i balans. Differensen beror på att kostnaderna förväntas öka under sista tertialet i jämförelse med utfallet per augusti samt att förvaltningen har haft högre intäkter än budgeterat. Inom funktionsnedsättning förväntas kostnaderna öka under hösten på grund av att ett ökande antal ärenden. Intäkterna kommer i huvudsak från tillskott för beviljade arbetsmarknadsåtgärder t.ex. för ferieungdomar som kommer att utnyttjas fullt ut under hösten och vintern 2015, samt ökade intäkter från Migrationsverket.

Förvaltningen föreslår nämnden att besluta om beloppsgräns för periodiseringar (interimsbokföring), till ett belopp om 20 000 kr och mer. Detta innebär att samtliga poster om överstigande 20 000 kronor ska periodiseras vid tertial- och årsbokslut.

Analys av resultaträkning

I nedanstående tabell redovisas jämförelse av intäkter och kostnader med föregående år:

Resultaträkning	2014-08-31	2015-08-31
Intäkter		
Försäljning och hyror	-116,5	-120,3
Taxor och avgifter	-44,0	-47,0
Bidrag	-80,2	-95,9
Totala intäkter	-240,7	-263,2
Kostnader		
Direkta verksamhetskostnader	696,3	731,5
<i>varav lämnade bidrag</i>	<i>129,9</i>	<i>127,0</i>
<i>varav köp av huvudverksamhet</i>	<i>561,8</i>	<i>604,0</i>
Personalkostnader	732,5	759,6
Övriga verksamhetskostnader	176,5	180,5
<i>varav lokal- och fastighetskostnader</i>	<i>131,7</i>	<i>133,1</i>
Övriga kostnader	58,3	66,3

Resultaträkning	2014-08-31	2015-08-31
Övriga finansiella intäkter och kostnader	0,9	0,5
Totalt kostnader	1 664,5	1 738,4
Resultat	1 423,8	1 475,2

Taxor, avgifter och bidrag

Intäkterna har under 2015 ökat jämfört med samma period föregående år. Detta beror dels på högre hyresintäkter men också på ökad försäljning av verksamhet inom framförallt äldreomsorgen. Det ökade bidraget utgörs främst av ökad ersättning från Migrationsverket. Taxor och avgifter har ökat till följd av utökad satsning avseende arbetsmarknadsåtgärder genom stöd från Arbetsmarknadsnämnden.

Direkta verksamhetskostnader

De största direkta verksamhetskostnaderna utgörs av köp av huvudverksamhet samt lämnade bidrag. Ökade kostnader jämfört med samma period föregående år förklaras av högre priser för köp av verksamhet till exempel hemtjänst, vård- och omsorgsboende och placeringar inom individ och familjeomsorg. Däremot har kostnader för lämnade bidrag minskat, vilket främst är hänförligt till ersättningar till Försäkringskassan.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har ökat på grund av årets lönerrevision, samt en särskild satsning på förskolelärares löner.

Övriga verksamhetskostnader

De enskilt största kostnaderna utgörs av fastighetsomkostnader samt IT-kostnader. Kostnaden för fastighet är högre än föregående år tack vare marknadens hyresjusteringar. Den sammantagna IT-kostnaden har ökat på grund av systemutveckling samt ökat systemanvändande. Övriga omkostnader ligger i samma nivå som tidigare år.

Övriga kostnader

Övriga kostnader har ökat under 2015 och utgörs främst av ökade avskrivningskostnader till följd av ändrade avskrivningsregler. Även kostnader för inhyrd personal har ökat jämfört med föregående år på grund av att vakanser har ersatts i högre grad under 2015.

Finansiella intäkter och kostnader

I denna post ingår alla ränteintäkter och räntekostnader. Både räntekostnaderna och intäkterna är lägre jämfört med samma period föregående år.

Resultatenheter

Nedanstående tabell visar resultatenheternas prognoser samt beräknad fond till 2016.

Flertalet av förskolorna och äldreomsorgens enheter beräknar minska sina fonder medan enheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt några enheter inom äldreomsorg ökar sina fonder. Ett sammantaget överskott om 44,2 mnkr fördes över från 2014. För årets resultat prognostiserar resultatenheterna ett underskott och beräknar använda 2,9 mnkr ur fonderna och därmed beräknas 41,3 mnkr föras över till 2016. Resultatenheterna inom funktionsnedsättning har överskott om totalt 2,8 mnkr och når därmed max taket för resultatfonderna om maximalt 10 % av budgetomslutningen. Enheterna kan därför endast öka sina fonder med 0,1 mnkr resterande 2,7 mnkr tillfaller nämndens verksamhet.

Resultatenhetens namn	Fond 2015	Prognos 2015	Beräknad fond till 2016
Förskolor			
Snösättra förskolor	544	389	155
Rågsved 1 förskolor	3 283	-306	3 256
Rågsved 2 förskolor	2 492	0	2 492
Örby förskolor	1 122	4	1 118
Högdalens förskolor	236	-200	436
Hagsättra 2 förskolor	2 094	2	2 092
Förskoleområde Dalens förskolor	184	234	-50
Förskoleområde Årsta 2	962	0	962
Förskoleområde Enskede gårds förskolor	1 458	-338	1 796
Förskoleområde Östberga	1 796	-380	2 176
Förskoleområde Blåsuts förskolor	1 109	411	698
Förskoleområde Årsta 3	1 007	-100	1 107
Förskoleområde Stureby	1 250	-591	1 841
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning			
Gruppbostäder Enskede-Årsta-Vantör	3 785	-1 821	3 926
Assistansenheten	7 793	-959	7 722
Socialpsykiatri			
Utförarenheten socialpsykiatri	1 579	400	1 179
Äldreomsorg			
Mårtensgården, intraprenad	817	500	317
Stureby vob, intraprenad	2 966	1 000	1 966
Enskede nya servicehus	259	-150	409
Rågsveds servicehus	3 747	-200	3 776
Kostenheten, intraprenad	376	-300	676
Bandhagen Högdalen hemtjänst	3 553	1 650	1 903
Enskede hemtjänst	2 730	750	1 980
Stureby hemtjänst	78	800	-722
Årsta hemtjänst, avvecklas 2015	-1 033	100	0
Summa resultatenheter	-44 187	894	41 212

Investeringar

Nedan redovisas samtliga investeringsprojekt, TG14 avser resterande tillgänglighetsmedel beviljade 2014, TG15 avser tillgänglighetsmedel beviljade 2015 och RE15 avser reinvesteringsmedel beviljade 2015.

Stadsmiljöprojekt	Budget	Årsprognos
Triangelparken G:a Enskede	2,20	2,20
Parkplan	0,20	0,20
TG motorikbana Rågsved	0,90	0,90

Stadsmiljöprojekt	Budget	Arsprognos
TG lätt avhjälppta hinder	0,10	0,10
TG Bandängens parklek	0,30	0,30
TG14 Utegymp/rekreationsplats	0,20	0,20
TG14 Parkvägar	1,30	1,30
TG14 Trappor	0,50	0,50
TG14 Lekplatser	0,60	0,60
Backen i Östberga	0,30	0,30
Vättersdälden	0,50	0,50
Egna parkinvmedel 15	2,60	2,60
Dalenparken	2,00	2,00
Lastbilens lekplats 2015	0,70	0,70
TG15 Parkvägar	1,00	1,00
TG15 Trappor	2,00	2,00
TG15 Vattenanläggning Bandägen	1,00	1,00
TG15 Klättermat Östbergas parklek	0,50	0,50
TG15 Lekplatser	1,00	1,00
TG15 Belysning	1,00	1,00
TG15 Belysning Högdalens motionsspår	0,50	0,50
RE15 Parkvägar	2,40	2,40
RE15 Trappor	0,72	0,72
RE15 Murar	0,58	0,58
RE15 Plaskdammar	0,18	0,18
RE15 Bänkar	0,53	0,53
RE15 Skräpkorgar	0,18	0,18
RE15 Övrig utrustning	1,00	1,00
RE15 Övrigt grönt	1,00	1,00
Summa stadsmiljöprojekt	25,99	25,99

Försäljningar av anläggningstillgångar

Gäller ej stadsdelförvaltningen.

Betydande projekt som inte är investeringar

Gäller ej stadsdelförvaltningen.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändringar föreslås med 16,1 mnkr. Detta avser intäkter och kostnader inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, funktionsnedsättning för andrahandsuthyrning av lägenheter samt sålda tjänster till andra förvaltningar.

Budgetjusteringar

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,7 mnkr för ersättning för arbete med fattiga EU-medborgare i samband med avhysningar. Nedlagda kostnader avser städning efter boplatser på parkområden samt nedlagd arbetstid av förvaltningens anställda för att samordna detta arbete.

Medel för lokaländamål

Gäller ej stadsdelförvaltningen.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar	2014-08-31	2015-08-31
Kundfordringar (bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter)	20,9	14,9
Diverse kortfristiga fordringar	73,8	85,8
Förutbetalda kostnader (bl. a. hyror) och upplupna intäkter	46,3	43,5
Likvida medel, klientmedel och förskottskassa	0,2	0,2
Summa omsättningstillgångar	141,2	144,4
Anläggningstillgångar	85,0	86,2
Summa tillgångar	226,2	230,6
Skulder och eget kapital	2014-08-31	2015-08-31
Leverantörsskulder	52,6	46,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	98,8	105,6
Diverse kortfristiga skulder	0,4	0,4
Diverse långfristiga skulder	0,0	0,2
Summa skulder	151,8	152,4
Eget kapital	74,4	78,2
Summa skulder och eget kapital	226,2	230,6

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 4,3 mnkr under perioden sedan 31 augusti 2014.

Tillgångar

Kundfordringar har minskat med 6 mnkr. Detta beror på att vissa projekt hann faktureras innan 2014 års bokslut men ligger nu uppbokade som upplupna intäkter och kortfristiga fordringar. Övriga kortfristiga fordringar är i princip oförändrade jämfört med föregående år. Likvida medel har inte förändrats under perioden. Anläggningstillgångar har ökat med 4 mnkr som en följd av ökade investeringar inom parkmiljö.

Skulder och eget kapital

Leverantörsskulder har minskat med 6,4 mnkr vilket främst beror på att många leverantörer

inte hann skicka fakturor så att de kunde bokföras före 31 augusti. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har därmed ökat med motsvarande 6,8 mnkr. Diverse kortfristiga skulder är oförändrade. Eget kapital har minskat med 3,8 mnkr som en följd av förändringarna i balansräkningen. Eget kapital för en stadsdelsförvaltning har inte samma innebörd som eget kapital i ett vanligt företag.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Individ- och familjeomsorg

Inom individ- och familjeomsorgen, vuxna, har sammanlagt 26 klagomål inkommit hittills under året. De flesta klagomålen (18), har inlämnats av brukare, fem har inlämnats av närstående och tre av någon annan. Några av klagomålen har gällt flera kategorier. Klagomålen har gällt bemötande (tolv), tillgänglighet (fyra), utebliven/försenad insats (tre), brister i information (tre) och kompetens i ett ärende. Klagomål avseende avslag eller icke beviljat bistånd har inkommit i åtta ärenden. Antalet klagomål avseende bemötande har minskat betydligt mellan tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Klagomålen har återkopplats till berörd person, i huvudsak per telefon men även genom brev och i något fall besök. Ett möte tillsammans med en anhörig som klagat har ännu inte genomförts men planeras. Åtgärder har varit samtal med den berörde om bemötande och diskussioner på möten. Inom försörjningsstödet har så kallade samarbetskontrakt kring bemötande upprättats, i några fall har byte av handläggare gjorts.

Inom individ och familjeomsorgen, barn och unga, har 28 klagomål inkommit under perioden januari till och med juli. 26 av klagomålen har inkommit från brukare och två har kommit från närstående. Kritiken handlar främst om brister i informationen, tillgänglighet samt bemötande. Enhetschefer svarar på klagomålen skriftligt eller muntligt. I samband med att klagomål har juridiska avdelningen konsulterats. I de fall klagomål avseende bemötande inkommer diskuteras detta på olika gruppmöten. Även beröm har inkommit, i sex fall.

Förskola och fritid

Inom förskola och fritid har totalt 94 klagomål/synpunkter inkommit under perioden januari-augusti. Under samma period 2014 inkom 102 ärenden. De flesta klagomålen handlar om bemötande (20), brister i information (16), den fysiska miljön (12) och under kategorin annat (26). Brukarna har fått återkoppling i 75 av fallen och 32 klagomål/synpunkter har behandlats på APT. Återkoppling har skett personligen vid möte eller via e-post/telefon/brev. Exempel på åtgärder som genomförts är diskussion med personal om bemötande och gemensamma förhållningssätt, genomgång och förtydligande av rutiner och handlingsplaner, översyn av organisation, tydligare information till föräldrarna, uppdelning av barn i mindre grupper under dagen, förstärkningsinsatser och förändringar i utemiljön.

Egen regi

Inom egen regi har totalt 132 klagomål inkommit under året gällande egen regi avdelningens verksamheter, varav 24 avsåg äldreomsorgens kostenhet. Klagomålen har bland annat handlat om brister i bemötande, tillgänglighet och kontinuitet samt felaktigt utförd insats. Uppmaning till personal att bära namnskylt, skriftliga svar till anhöriga om vad som hänt på enheten och

kontakt med fastighetsägaren är några exempel på åtgärder som vidtagits utifrån inkommit klagomål. Samtal har förts med berörd personal och resonemang om bemötandefrågorna har förts på APT. 61 beröm har inkommit under året till avdelning.

Avseende klagomålen som gällt kostenheten har det bland annat handlat om konsistens och smaken på maten. Rutiner har säkerställts, tillagningen och vissa recept har ändrats. Den ekologiska potatisen som använts under sommaren har inte varit bra. Kostenheten får beröm dagligen av gäster i restaurangen.

Beställaravdelningen

Totalt 13 klagomål har inkommit till beställarenheterna under perioden januari-augusti 2015. Klagomålen har främst avsett brister i bemötande och i information. Samtal har förts med berörda handläggare och bemötandefrågorna har behandlats på APT. Avseende brister i information har vikten av att meddela ändrad tid för hembesök påtalats. Det har skett flera handläggaryten och informationen om detta till brukarna har i vissa fall brutit. Vikten av att följa rutinen för information om handläggaryte har påtalats. Rutinerna för handläggning av färdtjänst ska ses över för att förbättra planeringen och informationen till brukarna. Även beröm har framförts till beställarenheten och har avsett nöjdhet med genomförd vårdplanering och uppskattning för bifall av vård- och omsorgsboende.

Totalt 13 klagomål hos privata utförare har inkommit till beställarenheterna under januari-augusti 2015. Flertalet klagomål har handlat om brister i utförandet av insatser, däribland att personal varit försenad. Åtgärder har vidtagits, bland annat har rutiner vid försening tydliggjorts för personal och kontinuiteten har förbättrats genom att begränsa antalet personal hos brukarna.

Sammantaget har 112 klagomål inkommit under januari-augusti 2015 de verksamheter som drivs på entreprenad inom äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta och socialpsykiatri. Flertalet har avsett brister i bemötande och brister i information samt utebliven/försenad insats. Synpunkterna avseende utebliven/försenad insats har rättats till direkt och har även lett till revidering och säkring av de rutiner som tillämpas. Bemötandefrågorna har hanterats genom enskilda samtal med berörd personal och på APT. Bristerna gällande information och kommunikation har lösts genom samtal mellan personal och boende samt företrädare. Ytterligare 13 klagomål har handlat om synpunkter på kalla boenderum och på persontransporter. Synpunkterna om kalla boenderum har framförts till Micasa och synpunkterna avseende transporter har framförts till Samtrans. Kontakt med dessa externa instanser sker fortlöpande för att få rättelse på problemen. Vissa synpunkter på den fysiska miljön har inkommit och åtgärdats utifrån de boendes önskan. Inom gruppboendena inom socialpsykiatri har synpunkter på maten framförts. Matsedeln har setts över och dialog om de boendes önskemål har förts vid boendemöten. Nya rutiner för extern kommunikation och samverkan med gode män har införts. 76 beröm har framförts, varav åtta avsett uppskattning för det öppna hus som genomförts inom de dagliga verksamheterna Rågsved och Årsta.

Stadsmiljö

Under perioden har 541 synpunkter och klagomål inkommit genom Trafik Stockholm (342) och Synpunktsportalen (199). Detta är en minskning jämfört med föregående år då motsvarande siffra totalt var 698 fördelat på Trafik Stockholm (439) och Synpunktsportalen (259).

Totalt under hela 2015 har 894 synpunkter och klagomål inkommit genom Trafik Stockholm (599) och Synpunktsportalen (295). Detta är en minskning från 1066 föregående år.

Merparten av de inkomna anmälningarna handlar om synpunkter på snöröjning, tömning av papperskorgar, nedskräpning och träd. Övriga felanmälningar har gällt boplatser, parkdrift och synpunkter på lekplatsers redskap. Övriga anmälningar har utgjort frågor, önskemål och även beröm. Nämndens upphandlade entreprenörer får dessa felanmälningar och förvaltningen går också igenom dem för att följa upp entreprenören. Förvaltningen tar också emot en stor mängd synpunkter inom stadsmiljöfrågor per telefon eller e-post, något som inte syns i den här statistiken.

Övrigt

Granskningar, tillsyn och inspektioner

Individ och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgen, barn och unga, har genomfört en internkontroll av handläggningen inom familjevården. Två ärenden per handläggare valdes slumpmässigt ut och totalt 16 ärenden granskades. Granskningen visade bland annat på vissa brister i handläggningen, till exempel glapp i beslutstider, fel lagrum och att överväganden och omprövningar inte alltid gjorts i tid.

Egen regi

Inom egen regi har en översyn genomförts inom Stureby hemtjänst avseende hantering av brukarnas egna medel. Enheten fick godkänt vid översynen. Apoteket har genomfört en inspektion på Mårtensgårdens vård- och omsorgsboende, vilket visade på vissa brister. Bristerna har åtgärdats utifrån handlingsplan. På Enskede Nya Servicehus har Miljöförvaltningen utfört livsmedelskontroll på enhetens mottagningskök. Resultatet visade att enheten följer gällande regler för området och inga avvikelser noterades. Enheten har även haft verksamhetsuppföljning från beställarenheten som visar förbättringar jämfört med 2014. Dock behöver enheten utveckla den sociala dokumentationen och egenkontrollen i verksamheten.

Beställaravdelningen

I början av juni genomförde beställaravdelningen en uppföljning av avtalet på kostenheten. Sammanfattningsvis är de nöjda med hur verksamheten utvecklats. På Rågsveds servicehus har brandskyddskontroll genomförts i mars och i augusti. Enheten har haft genomgång av brandskyddet via stadens försäkringsbolag S:t Erik, en så kallad Blue-genomgång. Resultatet visade att enheten har en hög brandsäkerhet och en god brandorganisation. Servicehuset fick det högsta resultatet i stadsdelen jämfört med samtliga granskade enheter. I juni genomförde enhetschefen på kostenheten intervjuer med tio brukare på Rågsveds servicehus. Sammantaget är de allra flesta kunderna nöjda med smak och utseende på maten. Det har också framkommit att en del förbättringsåtgärder behöver göras i måltidssituationen. I dessa fall har servicehusets enhetschef i samråd med kostenhetens enhetschef tagit fram tips och idéer på förbättringsåtgärder.

Inom beställarenheten för funktionsnedsatta och socialpsykiatri har tre granskningar

genomförts. En granskning har avsett persontransporter och övriga två har avsett uppföljning av insatsen bostad med särskild service, LSS 9§9. Stadens funktionshinderinspektörer granskade uppföljning av insatsen bostad med särskild service LSS 9§9. Genomgång gjordes av 133 ärenden, varav 59 % avsåg män och 41 % kvinnor. Flera positiva delar påtalades, bland annat god ordning i akter, arbetet med jämställda beslut, handläggarnas årshjul för planering, att uppföljningar av boende är i fas, årlig kollegial granskning, vägledning beställare-utförare, lättläst information om klagomål samt att utveckling av individuella mål påbörjats. Fortsatt utveckling behövs bland annat vad gäller enhetliga former för DUR-utredningar och att aktivt fortsätta arbetet med nya DUR- uppföljningssystemet, tydliggöra brukarperspektivet i utredning, uppföljning och dokumentation samt att det ska gå att följa ärendet i dokumentationen. Motsvarande granskning genomfördes av inspektionen för vård och omsorg (IVO) i juni. Resultatet av granskningen har inte erhållits än.

Stadens revisorer genomförde i juni en uppföljande granskning av persontransporter och skolskjutsar. Den tidigare granskning som genomfördes 2011 visade på brister i framförallt stadsdelsnämndernas hantering av persontransporter. Det gällde bland annat kontroll av att restiderna var rimliga i förhållande till resans längd eller att fakturerade resor verkligen hade genomförts. Revisorernas bedömning av den uppföljande granskningen har inte erhållits än.

Brukarundersökningar

Beställaravdelningen

Resultatet från stadens brukarundersökning 2015 avseende dagverksamhet inom äldreomsorgen, har erhållits och visar överlag ett gott resultat. Totalt 42 kvinnor och 21 män har svarat på brukarundersökningen. Fler kvinnor känner sig trygga än männen 2015, jämfört med 2014 som visade det motsatta förhållandet då fler män kände sig trygga. Sammantaget anger 91 % att de är nöjda med sin dagverksamhet. Kvinnor är mer nöjda än männen, jämfört med 2014 då män var mer nöjda. Svarsfrekvensen har ökat med 11 procentenheter jämfört med 2014. 23 % har besvarat enkätfrågorna själv och 68 % tillsammans med närstående.

Inga andra resultat från stadens brukarundersökningar har ännu erhållits. Inga egna brukarundersökningar har genomförts hittills under året inom beställaravdelningen.

Förskola och fritid

Resultatet från stadens brukarundersökning inom förskolan erhålls under försommaren. Index per frågeområde för stadsdelens kommunala förskolor har ökat jämfört med 2014 och är högre eller desamma som för stadens kommunala förskolor totalt. Svarsfrekvensen för de kommunala förskolorna har ökat från 76 % under 2014 till 77 % under 2015.